

# LIETUVIAI KOMUNISTU BRIGADOJE MUKDENE

## Eva prašo Juan'a, kad ją padarytų viceprezidente!

BUENOS AIRES, Argentina.  
—Prezidentas Juan Peron, talkininkaujant jo valdinei darbininkų unijai (CGT) ir jo žmonos Evos gerbėjų, peronistų organizacijai, pradėjo velti gabenti savo šalininkus į sostinę.

Čia sutelkti iš plačių provincijų Peronų žmonės pasirodys milžiniškomis eisenomis, reikalaudami, kad ir Eva Peron, 29 m. gražuolė, būtų išrinkta, būtent Argentinos viceprezidente. Rinkimų karnavalas įvyks lapkričio 11 d.

## Tai demokratija

WASHINGTONAS, D. C. — Republikonų senatorius Morse, vienas iš aštuonių opozicijos atstovų, dalyvavusių mišriojo komisijoj, tyrinėjusioj gen. MacArthur'o pašalinimą sako:

"MacArthur nuteisė pats save, parodydamas savo nepriartimą, Amerikos Jungtinių Valstybių politikai.

"Kiekvienas Amerikos prezidentas, ar jis būtų demokratas, ar respublikonas, būtų nusiženęs savo pareigoms, jeigu nebūtų pašalinęs tokį karvedį iš lauko.

"Mano kolegos republikonai negali nuneigti fakto, kad gyvenbinės reikšmės kiekvieno amerikiečio laisvei turinti pagrindinė konstitucinė doktrina buvo grasoma tokiu MacArthur'o elgesiu, būtent pagrindiniam dėsniui, kad pilietinė vyriausybė yra aukščiau už militarines klicas.

### Reikėjo atsistatydinti

"Jeigu karinis vadas nori taip pasielgti kaip MacArthur — kuris siekė rodytis Amerikos kariniais ir politiniais klausimais lygiai kompetentingas kaip pats prezidentas — jis pirma turi atsiskaičiuoti iš savo vietos, apsirengti civiliniais rūbais ir tik po to kelti klausimą kaip pilietis piliečiams.

"Amerikos tauta turi būti dėkinga Gynybos sekretoriui ir štabo viršininkams, kurie drąsiai pareiškė, kad MacArthur'o veikimo kelias reikalauja jo atsistatydinimą".

## Reikalauja mažinti tarnautojų skaičių

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso abiejų rūmų priėmė potvarkį, pagal kurį suteikta \$6,2 bil. lėšų toms valdinėms įstaigoms, kurios nepriklauso departamentams (independent offices).

Pagal šį potvarkį, visos nepriklausomos federalinės įstaigos turi sumažinti 10% savo tarnautojų skaičių.

Sen. McMahon (dem., Conn.) ir sen. Knowland (rep., Calif.) įspėjo Senatą, kad tuo potvarkiu gali nukentėti Atominės Energijos Komisija, priklausanti taip pat tiesioginiai federalinei valdžiai.

Apsaugoti AEC nuo šio potvarkio bus priimtas atskiras potvarkis, suteikiantis šiai svarbiai įstaiagai išimties teises.



(Illinois State Journal nuotrauka)  
Chicago konsuliarinis korpusas su Illinois gubernatorium Stevensonu prie Lincoln'o Namų Springfielde. Konsulų tarpe matome ir Lietuvos konsulą Daužvardį. Šis konsulų būrys buvo gubernatoriaus Stevenson'o garbės svečiai liepos 25 d. po pietų ir vakare: po pietų atkankė gubernatoriaus lydimi Lincoln'o paminklą bei namą ir kapitoliją, o vakare vakarieniavo Gubernatūroje ir žiūrėjo bei klausėsi patrijotinės dramos "Forever This Land" New Salem State Parke.

## Sovietų karo pramonė kenčia nuo žaliavų

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos ekonominės ir prekybinės priemonės, nukreiptos prieš komunistinių kraštų karinę pramonę, duoda gerų vaisių, tvirtina Amerikos sekimo tarnybos šaltiniai.

Ypačiai nuo to kenčia Čekoslovakijos ir Vengrijos fabrikai, kurie ligi šiol daugiausia pasigydavo gaminių į Tolumuosių Rytus. Nuo to laiko, kai Amerika ir Marshall'o plano kraštai ėmė susilaikyti nuo karinių žaliavų ir pusegaminų pardavimo Kominformo šalims, didieji Skodos fabrikai Čekoslovakijoje ir Csepel ginklavinės įmonės Vengrijoje žymiai sumažino savo gamybą, tvirtina minėti šaltiniai.

## Lenkų diplomatas atsiskak iš vietos

OTTAWA, Kanada. — Zygmund Siemski, Lenkų konsulas Ottawoj, nutraukė ryšius su savo komunistine vyriausybe ir paprašė Kanadą suteikti politinę prieglaudą. Kanada jo prašymą patenkinio.

## Egiptas nenori sėdėti prie stalo su izraeliu

ALEKSANDRIJA, Egiptas. — Egiptas pranešė Pasaulinei sveikatos organizacijai, kad jis nenori dalyvauti organizacijos ruošiamoj konferencijoj Kipro saloj.

Egiptas savo nusistatymą remia Arabų lygos nutarimu, pagal kurį nė vienas jų narys nedalyvaus tarptautinėse konferencijose, jei tenai dalyvaus ir Izraelis.

—Pirmas japonų laivas, Wakashima Maru, beveik po 10 metų (nuo Pearl Harbor dienų) atplaukė į New Yorko uostą.

—Ketvirtas karinis lėktuvas sudužo šį mėnesį Aliaskoj.

## Trečdalis gyventojų uždirba mažiau \$2000

WASHINGTON, D. C. — Kongreso komitetas ekonominiams pranešimams skelbia: 10,500,000 Amerikos šeimų uždirba per metus mažiau kaip \$2,000 per metus.

Amerikiečio metinio uždarbio vidurkis buvo pereinamas metais \$1,436, pagal Prekybos departamento statistiką. Tas reikšmė padidėjimą 9%, palyginus su priešpaskutiniiais metais. Bet pabrangus 6.5% pragyvenimui ir padidėjus mokesčiams, išėina, kad tikrosios pajamos nepadidėjo.

Metinis mokesčių vidurkis dabar yra \$360.

Mažiausias pajamas turi žmonės, gyvenę Mississippi valstybėj — \$698 per metus, didžiausias Kolumbijos distrikte — \$1,986, Nevadoj — \$1,875, New Yorko valstybėj — \$1,864, Connecticut — \$1,766, Illinois — \$1,752.

## Audra nusiaubė per Jamaiką

MIAMI, Fla. — Baisi audra, 125 mylių per valandą stiprumo, perėjo per Meksiką, Jamaiką, pasiekdama ir Floridą.

Jamaikoj per audrą žuvo nemažiau kaip 50 žmonių. Susiekimas, telegrafas ir telefonas buvo nutrauktas.

### 10 užmušta, 22 sužeista

ALPENA, Mich. — Greihound autobusai ir sunkvežimiai, krautais alumi, atsitrenkė į vienas kitą, pasimaišius pravažiuojančiam lengvam automobiliui. Abiejų sunkiųjų mašinų sferai ir aštuoni keleiviai buvo užmušti vietoj. Nemažiau, kaip 22 keleiviai buvo nugabenti į ligoninę.

(Alpena yra vasarvietė prie Hurono ežero, šiaurės rytų Michigane.)

## Kerenskis apie bendrą frontą

STUTTGART, Vokietija. — Amerikos armijos radijas Stuttgarte turėjo pasikalbėjimą su Aleksandru Kerenskiu, atvykusiu iš Amerikos tartis dėl vieningo antikomunistinio fronto organizavimo iš įvairių tautų pabėgėlių.

Kerenskis yra optimistiško nusistatymo dėl pabėgėlių suvienijimo į bendrą antikomunistinį frontą ir kad toks frontas turės didesnę reikšmę ugdant pasipriešinimą pačioj Sovietų Rusijoj.

## Rusų karininkai lenkų armijos vadai

STOCKHOLM, švedija. — Pabėgęs lenkų įrininkas Aleksandras Pikula iš Kolobrzeng (Kohlberg, Pomeran.) pareiškė, kad nuo to laiko, kai sovietų maršalas Rokosovskis buvo paskirtas Lenkijos kariuomenės ministru ir vadu, buvo iš Rusijos atsiųsta apie 5,000 aukštųjų karininkų.

Jie šiandien yra tikrieji Lenkijos armijos valdytojai. Vieni užima tiesioginius atsakingas vietas, kiti yra lenkų viršininkų pavaduotojai, patarėjai, arba politrukai, kurie taria paskutinį žodį.

## Kodėl suėmė Oatis?

CHICAGO, Ill. — Sun-Times klausia savo redakciniam straipsny, kodėl Čekoslovakijos komunistai kaltina Amerikos pilietį William Oatis (spaudos korespondentą).

I šį klausimą laikraštis atskleidžia senatoriaus O'Connor žodžiais: Kadangi komunistai nori parodyti Amerikos Jungtinių Valstybių bejėgiškumą. Jeigu jie gali įvesti į kalėjimą ir laikyti tenai Amerikos pilietį, jie tuo susilpnina čekų pasipriešinimą prieš komunistų pančius.

## Suėmė vėl šešis komunistų vadus

WASHINGTONAS, D. C. — Amerikos komunistų partija silpnėja savo vadais, Amerikos vyriausybė pasiryžus juos izoliuoti nuo pragaistingos antidemokratinės veiklos.

Tarp naujai suimty šešių Kominformo agentų yra ir Steve Nelson (kilęs iš Jugoslavijos), vakarinės Pensilvanijos komunistų vadas, išėjęs perversnams ruošti "mokslus" Lenino institute Maskvoj.

Jie suimti remiantis Smitho aktu, kaip ir visi kiti komunistų vadai, kaltinami raginimu nuversti jėga dabartinę visuomeninę santvarką ir vyriausybę Amerikoj.

## Graso Kinijai MacArthur'o planu

WASHINGTON, D. C. — Republikonų partijos vadas Robert Taft sako, jeigu pradėti pasitarimai dėl taikos atstatymo Korėjoj pasibaigs nepasiekimu, Amerikai nieko kito nebelieks, kaip priimti gen. MacArthur'o planą Korėjos karui baigti.

Kaip žinoma, MacArthur reikalauja įtraukti į kovą kiniečių nacionalistų armiją, bombarduoti komunistų karo bazes Mandžiūrijoje, blokuoti Kinijos pakraščius ir kita.

## Norėję nužudyti Mao Tze-tung'ą

HONG KONG. — Komunistinės Kinijos žinių agentūra praneša: užsienio sąmokslininkai, Amerikos šnipai norėję nužudyti Kinijos diktatorių Mao Tze-tung. Vienas italas ir vienas japonas nuteisti mirti.

Kiniečių tvirtinimą, kad šiai šnipinėjimo organizacijai vadovavęs Amerikos karo atstovas pulk. Devit Barret, jis griežtai paneigė.

## SOVIETAİ MOBILIZUOJA UŽIMTAS TAUTAS, BET VADINA SAVANORIAIS

11 tautų legionas sudaro komunistų atsargines jėgas Korėjos frontui

## Pirmas žingsnis prieš paliaubų, sako Peipingas

J. T. VYR. BŪSTINĖ, Tokijo.

Po antro mažosios komisijos, sprendžiančios demarkacinės linijos klausimą, posėdžio, Kinijos komunistų radijas Peipinge išsireiškė kiek optimistiškiau apie tolimesnes paliaubų derybas.

Peipingo radijo manymu, ši komisija padarė pirmą žingsnį paliaubų kryptin.

Abu posėdžiai vyko slapta, nedalyvaujant korespondentams, kurie stebėdami įvykius iš lauko galėjo nugirsti juoko garsus, sklindančius iš pasitarimų kambario.

Po posėdžio keturi delegatai, po du iš kiekvienos pusės, išėjo iš buto kartu ir davėsi kartu nufotografuoti.

## Komunistų lakūnai bijosi amerikiečių

8. ARMIJOS BŪSTINĖ, Korėja. — Šiaurinės Korėjos erdvė įvyko du oro mušiai tarp Amerikos ir komunistų (sovietų gamybos) sprausminių lėktuvų. Abejuose mušiuose dalyvavo 111 lėktuvų.

Kaip anksčiau, taip ir dabar komunistų lakūnai neparodė jokio noro įsivelti į ilgesnes kautynes. Keletą minučių pasipriešinę, sovietiniai lėktuvai spruko į Mandžiūrijos pusę, kur Jungtinių Tautų lakūnams uždrausta skristi.

Vienas komunistų lėktuvas buvo numuštas, kitas apgadintas. Visi Amerikos lėktuvai grįžo į savo bazes.

## Žmonės laukia karo kaip išgelbėjimo iš sov. priespaudos

CHICAGO, Ill. — Komunistų valdomose šalyse, o ypačiai Vengrijoje, gyvenimas taip sužiaurėjo, kad žmonės meldžiasi už karą, kaip vienintelį išsigelbėjimą iš priespaudos.

Šitaip apibūdina okupuotų tautų vargus diplomatas Albert W. Sherer, kuriam tik per dideles pastangas pasisekė pasprukti su šeima iš krašto, kur jis buvo pasiuntinys sekretorium, konsulu ir patarėju, iš komunistinės Vengrijos.

Sherer buvo komunistų spaudos apkaltintas šnipinėjimu. Supratęs, kad jis gali būti bet kada suimtas, jis apleido paskubomis Vengriją, ir kaip vėliau paaiškėjo, — pačiu laiku.

Žmonių deportacija tebevyksta plačiu mastu, sako Mr. Sherer. Deportavimo būdai primena lietuvių deportacijas 1941 metais. Vaikai atskiriami nuo tėvų, vyrai nuo žmonių. Per savaitę vien iš Budapešto deportuojama apie 1,500 šeimų.

—Amerikos vyriausybė per savo vyr. komisarą Vokietijoj McCloy suteikė Berlyno miestui \$1,200,000 įsteigti naują biblioteką.

TOKYO. — Amerikos ir sąjugininkų karo vadai Korėjoj nenustėbs, jei vieną dieną juos puls tarptautinė komunistų armija, susidedanti iš 700,000 vyrų. Nes šis faktas jiems yra gerai žinomas.

Kremlius, norėdamas atsverti Jungtinių Tautų kariuomenės tarptautinį charakterį, o kartu sudaryti didesnes atsargas fronto užpakaly, jau kuris laikas kaip mobilizuoja Europos okupuotose šalyse vyrus, iš kurių daromi atskiri tautiniai "savanoriai" legionai ir šie virinami į vieną tarptautinę komunistų brigadą.

Apie komunistų tarptautinę brigadą buvo išsirta kiek anksčiau Senate. McCarran tada spėjo, kad ji gali turėti apie 500,000 vyrų. Dabar Walter Simmons, Tolimųjų Rytų korespondentas, praneša, kad Sąjugininkų karo vadovybės sluoksniuose ši brigada skaičiuojama 200,000 vyrų daugiau.

Brigados nugaraulį sudaro Sovietų Rusijos Sibiro armijos daliniai. Po jų ginklų valdžiai yra atskiri legionai iš šių tautų: lietuvių, estų, lenkų, čekų, vengrų, bulgarų, albanų, rumunų, vokiečių, o taip pat korėjiečių ir kiniečių.

Taip pat prie komunistų "savanorių" brigados yra priskirta apie 50,000-70,000 buvusių Japonijos kareivių, patekusių per paskutinį karą į sovietų nelaisvę.

Japonija yra kartkartėmis kreipusis per Sąjugininkus ir Jungtines Tautas, prašydama, kad Sovietų Sąjunga grąžintų, kaip ji yra išpareigavusi, jos karo belaisvius. Bet kaip iš šio pranešimo matyti, ji juos naudoja ne tik vergų darbams, bet ir kariniams, puolimo tikslams. Yra žinoma, kad ir Kinijos komunistai naudojo kovoj su Chiang Kai-sheku Japonijos karo belaisvius.

Komunistų tarptautinės brigados būstinė yra Mukdene, Mandžiūrijoje. Šioj erdvėj yra išdėstyti brigados daliniai, kurie čia apmokomi ir paruošiami galimoms kovoms su Jungtinių Tautų armija Korėjos fronte.

Brigada yra suskirstyta į šešias pėstininkų divizijas, aštuonias artilerijos ir penkias kavalerijos divizijas. Yra žinoma, kad prie brigados yra priskirta ir sovietų aviacijos, tačiau aviacijos dydžio nepasisekė nustatyti.

Brigados vadas yra rusų generolas Kuzma Derevianko. Jis anksčiau buvo sovietų karinės misijos viršininkas Japonijoje. Lietuviai ir kiti Europos tautų "savanoriai", daugiausia priklauso tankų daliniams, tuo tarpu kai Azijos tautų žmonės sudaro kavalerijos divizijas.

—Turkų kariuomenės dalinys, susidedas iš 1,800 vyrų, išvyko į Korėją, į vietą neseniai grįžusių 1,500 vyrų.

—Pakistanas uždraudė Indijos lėktuvams, palaikantiems susisiekimą su Afganistanu, skristi per jo teritoriją.



## IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

### ALT Chicagos skyriaus komiteto posėdis

Rugpjūčio 14 d., „Naujienu“ patalpose įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagos skyriaus komiteto posėdis, pirmininkaujant skyriaus pirm. A. Valukui.

Posėdyje priimti valdybos ir Lietuvių Dienos rengimo komisijos raportai ir pasitarta kitais įvairiais reikalais. Lietuvių Dienos komisijos raportą patiekė A. Valonis. Pelnas iš parengimo (nors ir buvo nemaža išlaidų, o diena pasitaikė nepergeriausia) vis dėlto liko \$257.24. Raportas priimtas.

#### Ruošiamasi konferencijai

Kasmet Chicagos tarybos skyrius sušaukia metinę Chicagos ir apylinkių lietuvių patriotinių organizacijų konferenciją. Šįmet ta konferencija įvyks rugsėjo 30 d. Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St.

Lietuvių organizacijos bus pakviestos laiškais. Bet jeigu pakvietimas laišku nebūtų gautas, prašoma pranešti komiteo valdybai.

Visų ir kiekvieno lietuvių pareiga kovoti už Lietuvos išlaisvinimą. O tiksliausia kovoti organizuotai. Todėl renkimesi konferencijai.

#### Genocidas

Šiuo vardu Jungtinių Tautų komitetas priėmė įstatymą, kuris draudžia masinį žmonių žudymą (pavyzdžiui, kaip Hitleris žudė žydus). Dabar Stalinas

žudo lietuvių ir kitas tautas.

Kad šis įstatymas įsigaliotų, reikia, kad tautos, priklausančios J. T., jį priimtų. Tada genocido įstatymas turės galią pasauliniu mastu. Daug kraštų vyriausybės įstatymą jau priėmė. Reikia, kad ir mūsų federalinis senatas priimtų.

Darykime spaudimą mūsų valstybės senatoriams, kad jie remtų genocido bilių! Tą galime padaryti rašydami laiškus mūsų senatoriams.

T. reporteris.

### SLA 226 kuopos išvažiavimas

Šiaurinės miesto dalies SLA 226 kuopos išvažiavimas įvyks rugpjūčio (Aug.) 26 d. (sekundienį) Jefferson miškuose, kur paprastai lietuviai turi savo išvykas.

Bus labai gera proga šios kuopos nariams ir pašalininiams svečiams linksmai praleisti šventadienį ir taip pat susitikti su pažįstamais arba užmegzti naujų pažinčių. Žinoma, kad bus ir kuo pasilinksinti — t. y. tai savaime aišku. Na, laimingiems ten bus ir dovanų.

Parankiausia pasiekti išvažiavimo vietą važiuojant iki Central Ave. kur, pasukę į dešinę, privažiuosite pirmą automobilų sustojimo (parking) vietą. J. Naujalis.

#### IESKOMI JANKEVIČIAI

Paieškau šeimos Jankevičiaus, (DP) kilusio iš Vosiliškio vl., Kėdainių ap. Kas apie juos žino, prašau pranešti: E. K. Dalangauskas, 84 Broad St., New Britain, Conn.

Karo tarnyboje išėjusiam draugui kasdien laiško nerašys, bet tamstos užsakyto NAUJENOS pasieks jį kiekvieną dieną. Kodėl jam dienraščio neužsakai?

#### ASTUONIŲ METU MIRTIES SUKAKTUVĖS



LILLIAN LELIS  
(pagal tėvus Krause)

Persikyrė su šiuo pasauliu rugpjūčio 19 d., 1943 metais, sulaukus pusės amžiaus. Gimus Raseinių apskrityje, Lidaivenų parapijoje, Godlaukių kaime.

Paliko liūdesyje vyras uoza, 2 sūnūs: Petras, marti Jewel; anūakai: Petras, Phillip ir Povilas ir sūnus Frank; duklė Estelle, žentas Bruno Baltušis; anūakai: Dorothy ir Steven ir kiti giminės.

Mūsų brangioji žmona ir motinėle, niekuomet tavęs neužmiršime. Tu pas mus jau negesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime. Lauk mūsų ateinant!

Liūdesyje liekame:

Vyras, Sūnūs, Duklė ir Giminės.

#### PADEKAVONĖ



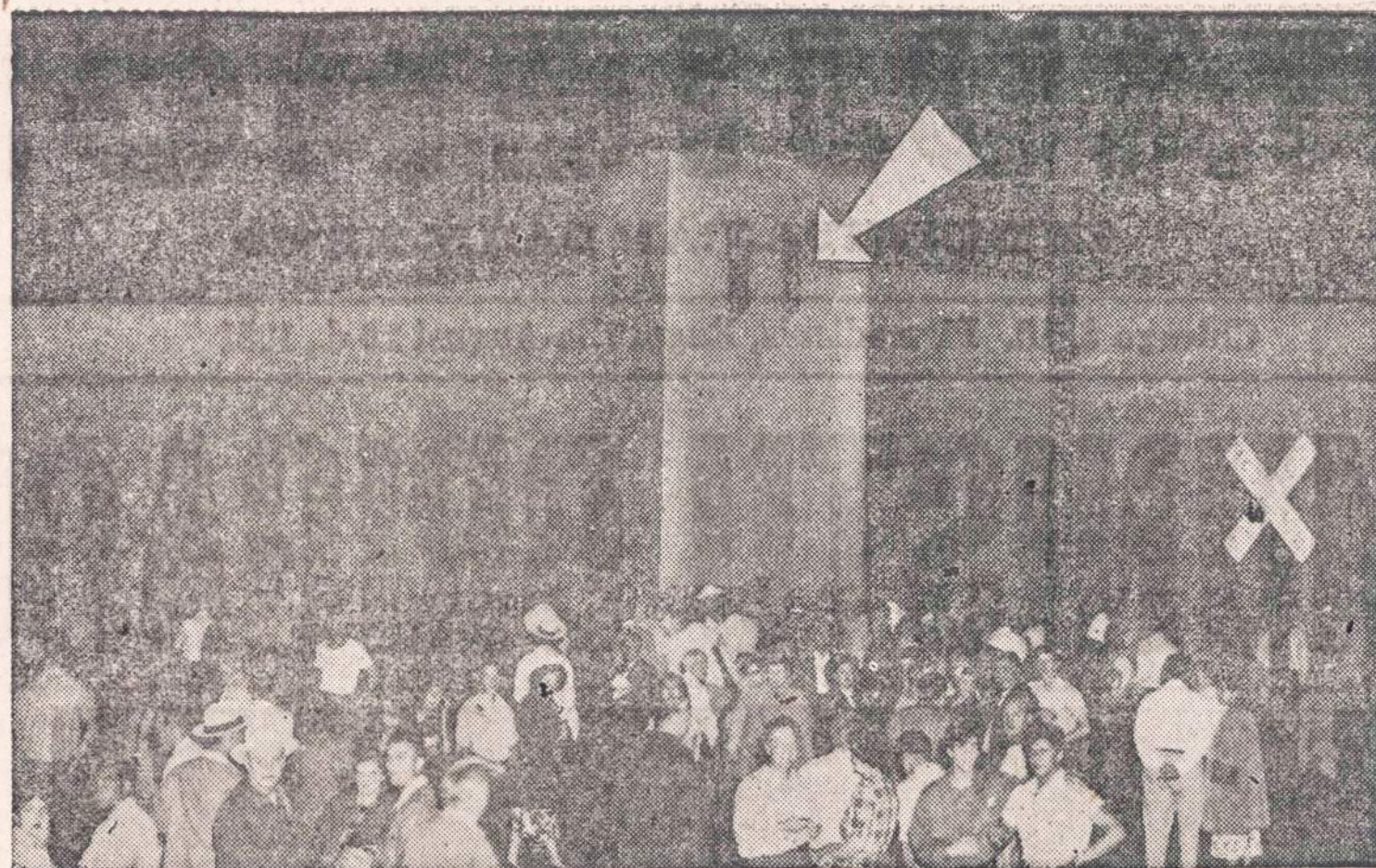
### FRANCES NORKUS-VAIVADAITĖ

Mirė 1951 m. rugpjūčio 4 d., ir palaidota tapo 1951 m. rugpjūčio 9 d., o dabar išsiv. Kazimiero kapinėse amžinai nutilis ir negalėdama atsidėkoti tiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palaidėję ją į tą neišvengiamą amžinybės vietą.

Mes atmindami ir apgalvėdami jos prasišalinimą iš mūsų tarpo, reikiame giliausia padėką dalyvavusiems laidotuviuose žmonėms ir suteikusiems vainikus draugams, šventų mišių ir gėlių aukotojams. Dėkojame mūsų dvasiškėms tėvams, kun. kleb. Pačauskui, kun. Makarui ir kun. Kiškunui, kurie atlikę išpuilingas pamaldas už jos sielą; dėkojame graboriui A. Petkui, kuris savo geru ir mandagiu patarnavimu garbingai nulydėję ją į amžiną, o mums palengvino perkelti liūdinimą ir rūpesčius; dėkojame vargonininkui A. Giedraičiui ir Choriui, taip pat grabnešiams ir, pagaliau, dėkojame visiems dalyvavusiems laidotuviuose žmonėms: o tau, mūsų mylimoji žmona ir motinėle, sakome: ilskis šaltai žemėje.

Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnūs, Sesuo, Brolis, Švogeriai ir Giminės.



CHICAGO, ILL.—Cook apskrities kalėjimas, iš kurio pabėgo Harry Williams, pasmerktas mirti už žmogžudystę. Williams pabėgo nužudytas kalėjimo pareigūnų.

### DR. JONAS G. VALAITIS DIRBS CHICAGOJE

Dr. Jonas G. Valaitis rengiasi dirbti Chicagoje. Praeitą mėnesį jis išlaikė kvotimus ir jau gavo leidimą verstis gydytojo praktika. Jojo ofisas bus Archer Avenue.

Dr. Jonas G. Valaitis yra Lietuvoje gerai žinomų pedagogų Valaičių sūnus. Mokytojai Jonas Valaitis ir Valaitienė ilgus metus mokytojavo Marijampolėje ir Klaipėdoje. Jie išauklėjo daug jaunuolių, kurie šiandien užims atsakomingas pareigas. Ponai Valaičiai, tėvai, gyvena Broklyne, N. Y., o sūnus rengiasi įsikurti Chicagoje.

### Feliksas Motūzas Chicagoje

Žinomas Detroito lietuvių veikėjas Feliksas Motūzas šiomis dienomis yra Chicagoje.

Vasarą turėdamas šiek tiek laisvesnio laiko, Motūzas nutarė pasiekti Chicago, pasimatyti su savo bendraminčiais ir atlikti kai kuriuos visuomeninius reikalus. Savo laiku p. Motūzas gyveno Chicagoje, kartas nuo karto čia atvažiuoja, čia jis turi geroką būrį pažįstamų ir draugų.

Chicagoje jis pasimatė su joniškiais, buvo NAUJENŲ piknike ir kalbėjosi su daugeliu žmonių.

Ponas Motūzas buvo užjęs į NAUJENAS.

Jis atvežė Chicagon 165 dolerių Dr. Jono Šliupo biografinį leisti. Tai yra Detroito lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų sudėtos aukos. Šiomis dienomis bus paskelbtas aukotojų sąrašas.

NAUJENAS skaito visų srovų ir įsitikinimų darbininkai, biurnieriai, profesionalai, dvasininkai ir mokslininkai, nes tiksliai šis dienraštis skelbia teisingiausią ir tiksliausią žinią.

#### a. + a.

Juozaapas Mazrimas  
Gyveno 4409 S. Wood St.  
Chicago. Tel. Virginia 7-5018

Mirė 1951 m. rugpj. 19 d., 12:30 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Kražių parapijoje, Sodaių km. Amerikoje išgyveno 53 metus.

Paliko nuliūdę duklė sesuo M. Lucile Sv. Pranciškaus vienuolyne, Monika Besuparis ir žentas Juozapas, Antanina Salazar ir žentas Carlos, Viktorija Jereckas ir žentas Vladislovas; 3 sūnūs: Juozapas ir marti Alexandra, Kazimieras ir Albertas; 5 anūakai ir 3 anūakės; brolis Antanas Mazrimas ir jo šeima; 2 seserys: Ona Dalkienė ir Ona Klimentienė ir jų šeimos, švogerka Juzefa Kaminskienė ir jos vyrai; pusbroliai, pusseserės ir giminės.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio kopl., 4605 S. Hermitage Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugpj. 23 d., 8:30 val. ryto iš koplyčios į Sv. Kryžiaus parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Juozapo Mazrimo giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Duklė, Sūnūs, Marčios, Zentai ir Giminės.

Laid. Direkt. John F. Eudeikis, Tel. Yards 7-1741.

### TREMTINIAI! METAS PADĖTI SAVO PAVERTGTAI TĖVNEI!

NEW YORK (LAIC) — 1940-1950 metų įvykių Lietuvoje stebėtojai šiuo metu gali pagelbėti savo pavertgtai tėvnei, pristatydami atitinkamoms įstaigoms savo notarizuotus (po priesaika) pareiškimus (4-ose egz.) apie asmeniškai stebėtus ir patirtus iš maskolių pusės persekiojimus, kančias ir trėmimus.

Amerikos Lietuvių Tarybos įstaigos — 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill. ir 233 Broadway (kambarys Nr. 3012), New York 7, N. Y. — mielai gelbės asmeniškai atsilankantiems pareiškėjams angliškai surašyti tekstus.

Lietuviškai rašyti, bet notarizuoti, pareiškimai irgi siųstini šioms įstaigoms.

Lietuvos Konsulatai, ALT skyriai ir tremtinių organizacijos irgi mielai pagelbės įvykių liudininkams tiksliai surašyti faktus su reikalingomis smulkmenomis apie įvykių vietą, datą ir su raudonojo teroro aukų pavardėmis. Žinios yra reikalingos Lietuvos bylos dokumentacijai.

#### IPRASTU KELIU

Senieji Amerikos lietuviai yra įpratę laisvų laikų, ypač šventomis dienomis, kai nėra kokių didesnių sueigų ar visuomeninių parengimų, susigrupuoti po kelias ar keliolika šeimų ir išvykti kur į gamtą praleisti kartu dieną. Ofe ir tas pats maistas atrodo skanesnis, ir nuotaika geresnė.

Tad ir rugpj. 12 d. Cook apskrities miške už Tautinių Kapinių susirinko tokių atgaivos ieškančių būrelis. Čia buvo Jonas Jakubonis ir Martynas Tiliandis, Dambrauskai, Gronskiai, Patupai su dukterimi ir žentu, Kuchinskai, Mrs. Grybas, Mrs. Abazorius, Mrs. Kluzė, Mr. Ki-liuris ir kt.

Anksčiau toj grupėj dalyvavo ir daugiau žmonių, kurių dabar nebėliko gyvųjų tarpe. Vieni jų yra pasitraukę iš gyvųjų tarpo (J. Grybas ir Abazorius), o kiti gyvulos surambėjo, nebeapslenka. Būtų gera, kad naujai atvykusieji užpildytų jų eiles.

J. J. P.

### BRUŽŲ SIDABRINIŲ VEDYBŲ SUKAKTIS

Rugpjūčio 9 d. Juozapas ir Elena Bružai, 722 W. Cermak Rd., minėjo 25 metų savo vedybinio gyvenimo sukaktuves. Į jų sidabrinę sukaktį gausiai gimininių ir draugų susirinko. Šioje puotoje svečiai skaniai vaišinami draugiškai besikalbėdami, gražiai leido laiką iki ankstyvo ryto.

Svečiai įteikė gražių ir brangių dovanų ir palinkėjo p. p. Bružams linksmai ir laimingai gyventi ir sulaukti aukštinio jubiliejiaus.

Ponas Juozapas ir Elena Bružai visiems giminėms ir draugams už atsilankymą į puotą ir dovanas yra širdingai dėkingi.

P. Bružai yra lietuvių visuomenėje plačiai žinomi. Pirmiau buvo nekilnojamojo turto biznierių, o vėliau laikė taverną. Ponia Bružienė yra buvusi Naujienų bendradarbė, parašiusi dienraščiui gražių eilių.

Senas Petras.

NORTH SIDE—BALF 4-to Skyriaus sandėlis priima drabužius, kožuotą maistą, muilą ir avalynę kasdien nuo 4-tos val. popiet iki 8-os val. vakaro. Sandėlis — Seserų namas, 1641 Wabansia Ave.

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJENOS paskelbtas įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

**GUŽAUSKŲ**  
BEVERLY HILLS GELINČIA  
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.  
6901 SO. WENTWORTH AVE.  
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

**URBA**  
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms ir Papuošimams  
**GELININKAS**  
4180 Archer Avenue  
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

**LOVEIKIS** Siunčiam Gėles Telegramu i Visas Pasaulio Dalis  
**KVIETKININKAS**  
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams  
3316 SO. HALSTED ST.  
Tel. YARDS 7-7308

**GELININKAS (PUTRAMENTAS)**  
Linksmumo ar liūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. **ROY R. PETRO (Putramentas)**  
5519 So. Harlem Avenue  
PORTSMOUTH 7-9020.

**BIGANE & SONS**  
**ANGLYS**  
IR  
**ALYVA**  
3596 Archer Avenue  
LAfayette 3-0600

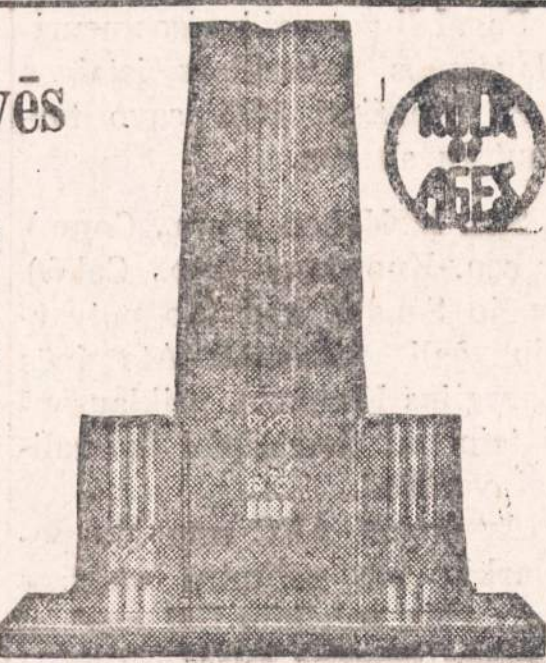
### Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN ir KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI.

**Bittin and Kamensky Monument Works**  
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005



**NARIAI**  
Chicagos  
Lietuvių  
Direktorių  
Asociacijos



**AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ**  
★  
**TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE**

### LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

### LACHAWICZ IR SUNUS

TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6873  
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

### L. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PULLMAN 5-9661

### ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-3401

### PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

### ALFRED VASAITIS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

### J. LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

### GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARDS 7-1133-1139

### P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911



## URUGVAJAUS LIETUVIŲ NAUJIENOS

Rašo J. LAZDAUSKAS-TOLIUSIS, "Naujienų" bendradarbis Urugvajuje

## "Pelėda" jau ir pas mus

Urugvajaus lietuvių jau pasiekė 1-mas ir 2-ras PELEDOS numeriai. Jie ją skaito, komentuoja ir stengiasi atspėti tai, kas tokie ją leidžia: demokratijos šalininkai, ar jos priešininkai? Tai klausimas, kuris suka galvą. Nors tai ir PELEDA, bet vis tik tai daugelis norėtų atspėti, ir kurią pusę jisai skrenda? Nevisi tiki, kad "Pelėda" visą laiką tupėtų vienoje ir toje pačioje vietoje. Žinant, kad ir bažnyčios, niekad nepripažįstančios prie politinės krypties, bet vis tik tai jū turi, tai kaip gi neturės juokus kresčiant "Pelėda"... Žinoma, stengsis paslėpti savo kryptį ir "Pelėda", nes ji — taip pat "geras paukštis" skraidantis tik naktimis, vengdamas dienos šviesos. Bet "Pelėda" daro geradarybę žmonėms tik naktimis: jina sunaikina daugybę kenksmingų vabalių ir musų, kurių dienos šviesoje kiti paukščiai nemato ir nepagauna. Tik "Pelėda" viena su apuoku tepajėgia vykusi atlikti savo specifinę misiją be dienos, be liktarnos ir be žvakių šviesos. Jina apsieina ir be Edisono išradimų, sugebėdama veikti visai dar ne civilizotuose kraštuose, ir ten, kur per daug yra tos civilizacijos su įvairiausiais jos veiksniais.

Todėl Urugvajaus lietuvių tam tikra dalis, nutarė palaikyti su "Pelėda" draugiskus ryšius, o tuo labiau, kad tai universalus paukštis, taigi, kartais ir lietuviškas. Ir Lietuvoje pelėdų būta. Tik tai jie pagedauja, kad amerikoniška "Pelėda" suproletarintų truputį savo plunksnas. Pietų Amerikos lietuviams darbininkams, kurie sudaro milžinišką daugumą, tie 4 doleriai už "Pelėdą" yra kaip ir per puiki, kaip ir sunkiai įkandama. Jie pagedauja "Pelėdos" proletariškomis plunksnomis, bet kuo didžiausiomis akimis, jėzulinėmis snapu ir ereliš kais sparnais... Dviem doleriais pasišovusi "Pelėda" skriste skristų Pietų Amerikon, iškilmingai atliktama "garbės tarnyba" ir susilaukdama jos iš joje gyvenančių lietuvių. Keturi doleriai pasiūvusi skristi jina tikriausiai nepajėgė persikristi Atlanto, ir nutūpė ten, kur jai nepriderėtų nu tūpti.

Kovoje, skridime svarbu yra ne liuksusinės plunksnos, bet daug ma tancijos akys, aštrus snapas, valingi sparnai ir atsakanti sąjungininkai...

Apsidairyk, PELEDA, ir pasinaudok savo prietelių sveiku patarimu. Nesibijok paprastų plunksnų. Kai Lietu vos laisvinimo kovoje bus renkamas "gražiausias paukštis", tai Tu, PELEDA, tuojau kandidatuo! "Miss Baidyle" ir stenkis dominuoti erdve... demokratiškumo ekspanscijai.

## Ufugvajaus Lietuvių Bendruomenės veikimas

Sunkokas, bet pradžia jau yra: jau turi 55 narius, tik blogai, kad ne visi apsimoka nario mokesčio. Pastebėtina tai, kad nario mokesčio mokėjime ir kituose dalykeliuose, taip vadinamieji "kairieji" toli pralenkia kai kuriuos "dešiniuosius". Ir vėl negerai. Dabar sakoma, kad "kairieji" siekia "dešiniųjų dominavimą" Urugvajaus Lietuvių Bendruomenėje. "Sveikčiausia" būtų, tai jei tie "kairieji" visai prašnyktų nuo žemės paviršiaus. Kol jie nepranyks, tai niekad žmogus nebūsi ramus savo gyvenime ir tikras savais triumfais šioje ašarų pakalnėje...

Salia aktingo nario mokesčio mokėjimo, reikėtų dar, kad Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės Organizacinis komitetas ir i Bendruomenės įstojusieji nariais tautiečiai dabar pat jau pradėtų rūpintis lietuvių kartotekos prie U. L. Bendruomenės organizavimu, kas padėtų pasiklydusi tarpusavio ryšiai sumegztį, nuolatiniame Urugvajaus lietuvių judėjime stebėti, kur

ir koks lietuvių skaičius randasi, kiek lietuvių miršta, gimsta, ir t.t.

Su pradėjimu organizuoti lietuvių kartotekos prie Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės, pagerės bei suaktyvės ir pats bendruomenės organizavimas. Dar daugiau: tai vienintelis tinkamiausias būdas bei kelias kiekvienai lietuvių organizacijai, lietuvių spaudos ir lietuviškos knygos išsiplėtimui. Kas to nepastebi, tas neturi organizacinio patyrimo iš viso, arba tik reliatyvų patyrimą turi. Posėdžiauti, posėdžiauti — ir daugiau nieko, kaip tik posėdžiauti, tai beveik tas pats, kaip tik kalbėti, kalbėti ir vis kalbėti už demokratijos ir žmonijos laisvės atstatymą pasaulyje. Kalbos be veiksmų darosi tuščiažodžiavimu, kuris verčia žmones žiovauti arba nusivilti ir eiti sau šalin, kur yra daugiau judrumo ir mažiau nuobodumo.

Jei neklystu, tai rodos 85% imokamo nario mokesčio i Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės iždą, eina Tautos Fondui, tik 15% bendruomenės reikalams. I Urugvajaus Lietuvių Bendruomenę lietuvių dedamas skaitikas bus liudininkas, kad savo tautai sunkiausioj valandoj jis buvo kartu su ja ne tik širdim, bet ir veiksmu. Nesivėluok Lietuvos laisvinimo kovoj, tai mūsų, taip vadinamųjų, "kairiųjų", siekiančiųjų "dešiniųjų dominavimą", šūkis. Tuo šūkiu privalėtų vadovautis, o ne įtarinėti, ir mūsų "dešinieji". Vis labiau audrėjančioje pasaulinių įvykių raidoje tik tiek palenksime Lietuvos likimą mūsų tautos siekimų kryptim, kiek Lietuvos laisvinimo reikalui mokėjime parodyti pasišventimo, kietos ištermės ir nepalstamo entuziazmo. Tam yra reikalingos ir lėšos, ir kuo mažiausia "samdytų Lietuvos laisvintojų". Kuo daugiausia savanorių ir idealistų Lietuvos išlaisvinimo kovoj!

Šioje kovoje turi ypatingos svarbos lietuvių adresų registravimas, nuolatini iškojimas tamprus ryšio su nuo lietuviško veikimo nutolusiais, sergančiųjų lankymas ligoninėse ir jų namuose. Turėjimas lietuvių adresų duos galimybes veikti i juos žodžių ir raštu, ugdant juose lietuvišką solidarumą ir lietuviybės išlaikymo svarbą jiems patiems asmeniškai ir tautai.

Veikliau ar pasyviau dalyvaujantieji Lietuvos laisvinimo kovoje tesudaro tik 5% bendro Urugvajaus lietuvių skaičiaus, kita 5% sudaro einantieji išvien su Lietuvos okupantais, gi 90% neina nė su vienais ir niekas neturi jų adresų ir nežinia kur jie gyvena. Tik rūpestingai pradėję organizuoti Lietuvos Kartoteką galėsime tai pasitrukusius lietuvių nuosimintį atgauti lietuvių, jei ne visa, tai bent didesnę dalį. Tik tuo keliu einant bus galima išplėsti Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės veikimas ir priartėti prie jos tikslų praktiško įgyvendinimo. Tam reikalinga kuo didesnė lietuvių talka ir kuo didesnis jų skaičius.

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių depozituoja savo kraują pasaulio, taigi ir Lietuvos laisvinimo kovoj. Mes Urugvajaus lietuvių turime įkurti lietuviškųjų galvų ir sąžinių fondą Urugvajaus Lietuvių Bendruomenėje. Kur i skurdą ar i kitokią nelaimę pakliūva lietuvis, kur moralinė nuosėda pavojuje jis atsiduria, ten kaip greitai pagalba turi atsirasti net ne šaukiama organizuota Urugvajaus Lietuvių Bendruomenės pagalba. Neturėdama ryšio bei adresų, tos pagalbos nesuteiksi ir norėdama.

Belieka tik dvi lietuvių tautai galimybės: veiksmingai veikti ir gelbėti nuo jai gresiančių didelių pavojų, arba nieko neveikti (ar veikti be organizacijos) ir žlugti.

## Garsinkitės "N-nose"



BATON ROUGE, LA. — Gaisras Standard Oil kompanijos valykoje (refinavimo įmonėje). Žuvo du asmenys, o sužeistų skaičius siekia 12.

## Komunistai mokslininkų tarpe

Nėra jokios abejonės, kad įvairiuose kraštuose profesūros tarpe komunistams pavyko surasti savus simpatikus, pritarėjus ir atvirai jų evangeliją išpažinančius. Tokios politinės formacijos mokslininkai tylois net sudarė Maskvos pavidimu tarptautinę organizaciją, vadinamą Mokslo Darbininkų Federacija.

Prancūzijos spaudos žiniomis, tos Federacijos nariai tylois pereitę mėnesį susirinko Paryžiuje. Tame suvažiavime dalyvavo iš šių kraštų atvykę mokslo darbininkai: Belgijos, Danijos, Graikijos, Italijos, JAV, Kinijos, Kanados, Prancūzijos ir iš Anglijos. Lenkijos, Čekoslovakijos ir Bulgarijos mokslo darbininkų, norėjusių atvykti i tą suvažiavimą, Prancūzijos vyriausybė visai neįsileido. Idomu, kad iš SSSR taip pat niekas neatvyko. Iš ten tik todėl i tą suvažiavimą nevažiavo, kad neatkreiptų dėmesį, jog toji Mokslo Darbininkų Federacija tikrai yra prokomunistinė. Mat, dabar ji vadina si tik "pažangiųjų" mokslininkų susibūrimu. Kai kas iš suvažiavusių pasi-gyrė, kad Mokslo Darbininkų Federacija turinti narių Kinijoje net dvidešimt tūkstančių, Anglijoje — 5,000, Prancūzijoje — 2,000 ir JAV — 500.

Jei kalba eina apie tokius didžiulius tos organizacijos narius, tai jau nemanu, kokio "mokslo" ir kokių mokslo kvalifikacijų darbininkai priklauso tai organizacijai.

Mokslo Darbininkų Federacija, anot jos žymesnių veikėjų, siekia šių "nekalbybių":

Mokslo žiniomis ir patyrimais laisvas pasiekietimas tarp visų kraštų.

Mokslo darbininkų pragyvenimo sąlygų pagerinimas ir stengimasis, kad mokslo tarnautų vien tik, taikos reikalams ir kad valstybės skirtų galimai daugiau lėšų mokslo reikalams. Be to, visi mokslo darbininkai turi atsikvėpti tarnauti karo pasiruošimui.

Tai tokios siekiamos "nekalbybės" už kurių slypi gudrus čekisto veidas. Rodos, ir dabar visų mokslininkų bendradarbiaujama ir žiniomis dalinama, išskyrus SSSR mokslininkus, kurie neturi teisės laisvai išvykti i svetimus kraštus, ten mokslo įstaigose pabūvoti, knygynuose atsilankyti ir laisvai laisvą spaudą skaityti. Betgi SSSR svetur slaptieji agentai įvairias mokslo žinias ir patyrimus vogte vagia ir slapta gabena SSSR. Čia eina reikalas ir apie atomo energijos tyrinėjimus.

Mokslo Darbininkų Federacijos nariai įkalbama netarnauti karo ruošos reikalams, o tuo pačiu metu SSSR visas mokslo pajungtas imperialistinėms valstybės reikalams ir tuo pačiu karo pasiruošimui.

Vadinasi, kitiems įkalama tai nedaryti, kas jų pačių daroma. Kitiems įkalbama siekti taikos, o patys karui galvotrukčiais ruošiasi. Ir tie jų įkalbinėjimai taip pat daromi karo ruošos tikslu: daryk visa, kad užmigdytum priešą budrumą, o pats tuo metu skubėk karui ruošis.

Yra ir tokių pasaulio mokslininkų, kurie šitų komunistinių gudrybių nesupranta arba nenori suprasti.

Mokslo Darbininkų Federacijos su važiavimas ejo tylois, be jokio garsinimo, kad nebūtų i juos atkreiptas dėmesys, kas susirinko i ko susirinko.

Suvažiavimas, išrinkęs tris komisijas išsiskirstė. O tos komisijos išrinktos šios: Tarptautinio bendradarbiavimo komisija, Komisija mokslo darbininkų teisėms ginti ir organizacijė.

Kai dabar yra aišku, kad įvairiuose kraštuose esama komunistuojančių mokslo darbininkų, tai bus lengva suprasti, kodėl kai kuriuose kraštuose atsirado svetimos vienos valstybės šnipų, kuriems pavyko net išgauti tokias žinias kaip atomo energijos tyrinėjimo.

Na, mokslininkai taip pat nėra šventieji ir jų tarpe visokių buvo, yra ir dar bus.

## Japonijos nesugadomas pulkininkas

Antram pasauliniam karui pasibaigus, Japonijoje, tarp kitų kariškių, buvo kariškam teismui patrauktas pulkininkas Masanobu Tsuji. Masanobu Tsuji Japonijoje buvo laikomas vienu žymiausių karo strategų. Jis japonų kariškių tarpe buvo pramintas karo strategijos dievu. Jis buvo karo teismam traukiamas kaip nusikaltęs žmoniškumui ir kaip karo kurstytojas.

Deja, teisman jo nepavyko atgauti, nes jis pasislėpė. Ir pasislėpęs laikosi iki šiam laikui. Visų yra žinoma, kad jis iš Japonijos niekur nėra išvykęs. Gyvena kaime, nuolat keisdamas gyvenimo vietą. Pirmiau apie jį mažai kas buvo žinoma, dabar jis drįsta kartais kai kur viešumoje pasirodyti ir net kai ką pasakyti.

Štai šiomis dienomis jis Singapure mieste nelaukta atėjo i japonų karių liberalų susirinkimą ir ten padarė jiems idomų pranešimą. Iš pradžių niekas neatpažino pulkininko Masanobu Tsuji, bet kai jis pradėjo kalbėti apie ateities karo strategiją, tai visi suprato, kad čia kalba Japonijos karo strategijos "dievas".

Pulkininkas Masanobu Tsuji pasakė, kad Japonija Vakarų Valstybėms (tame skaičiuje ir JAV) ateities kare neturinti jokios strateginės reikšmės ir ji kaip tokią tuoj bus sąjungininkų aleista ir tuo pačiu sovietų okupuota. Todėl pulkininkas Masanobu Tsuji pataria Japonijos vyriausybei nieku būdu nesutikti įsileisti JAV bet kurias kariškas bazes. Japonija ateities kare turinti, anot jo, pasilikti griežtai neutrali, jei ji nori išlikti galutinai nesunaikinta. Jis pranašauja

ateities 10 metų karą. Jo įsitikinimu, ateities kare JAV bus nugalėta SSSR gausingesnės armijos. SSSR, jo nuomone, turinti geresnius ginklus, o svarbiausia esą JAV kareivis yra per daug išleptintas, tuo pačiu kai SSSR kariai yra užsigrūdinę ir labai mažai reikalauja.

Taip pasakoja tas Japonijos garsus karo strategijos žinovas, pasislėpęs nuo teismo. O jis traukiamas teismam kaip karo nusikaltėlis.

Nenuostabu, jei jis panašiai dabar

PELEDA yra idomiausias satyros ir humoro žurnalas. Jį redaguoja žinomas rašytojas-humoristas Alb. Valentinas. Leidžia knygynas NEMUNAS. Pelėdos metinė prenumerata \$4, pusei metų — \$2.50. Atskiras Nr. 40¢. Šiame Pelėdos num. rašoma: Naujosios Amerikos draugystės. Kas link teatro. Bostone sovė, Pittsburghe sprogo. Pasikalbėjimas su gudu. Kybartų aktai. Būk pašlovinas, girtuokli! (Eilės). Maudyklų sezonui prasidėjus. Apie Dainavos ansambli. Palanga. Aktualijos iš politikos, kultūros, ekonominio gyvenimo ir t.t. Ilustracijos: D.P. seniau ir dabar. Paskutinė kiaušė ir daug kitų. Knygynne gaunami visi naujausi leidiniai ir daug senų knygų, leistų Amerikoje ir Lietuvoje. Užsakymus adresuokite:

LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS  
3143 SO. HALSTED ST., Telef. Victory 2-3314 CHICAGO 8, ILL.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER 46 METUS

LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS



AND LOAN ASSOCIATION  
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.  
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Victory 7-7747  
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

NAUJIENOS  
-PIRMAS IR GERIAUSIAS DIENRAŠTIS

NAUJIENOS yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, nes jas redaguoja patyrė ir savo darbą gerai moką laikraštininkai, o jose bendradarbiauja visi įtakingesnieji lietuvių visuomenės veikėjai.

Kiekvieną rytą, o didesnėse lietuvių kolonijose ir vėly vakarą čikagiečiai laukia NAUJIENŲ, nes žino, kad jose ras svarbių ir įdomių žinių. Chicago laikraščių "stenduose" NAUJIENŲ parduodama šešis kartus daugiau, negu kitų lietuviškų dienraščių.

NAUJIENOS yra laukiamos ir mėgiamos, nes per 38 metus jos rūpinosi ir šiandien rūpinasi Amerikos lietuvių ir visos lietuvių tautos gerove. Gyvybiniai lietuvių tautos reikalai NAUJIENŲ visuomet buvo statomi pirmon vieton, o grupių, asmenų ir privatūs reikalai visuomet būdavo nustumiami paskutinėn vieton.

NAUJIENOS niekam nepataikauja, žinių nevynioja i "bovelnų" ir nėra surištos jokiais pasizadėjimais, duotais bet kurios spalvos tarptautinėms organizacijoms. NAUJIENOS rašo teisybę, nors kartais ji kam karti.

NAUJIENOSE yra "Skaitytojų balsų" ir "Kritikos bei polemikos" skyriai, kuriuose skaitytojai gali pasisakyti įvairiausiais klausimais. NAUJIENOSE pareiškia savo nuomonę ir tie žmonės, kurių įsitikinimai skiriasi nuo bendros liberalinės ir demokratinės NAUJIENŲ politikos.

—Be NAUJIENŲ šiandien negalima apsieiti, jei nori būti informuotas apie lietuvių tautos kovas ir reikšmingesnius pasaulio įvykius,—pasakoja visuomenės reikalais besidomį lietuviai.

NAUJIENŲ prenumerata yra ketvirtame šio laikraščio puslapyje. Jei norite dienraštį užsisakyti, tai rašykite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street

Chicago 8, Illinois

kalba, nes tai buvęs SSSR sąjungininkas demokratijos valstybių paieškomas kaip vienas iš nusikaltusių žmoniškumui. Kas gal patikrinti, ar jis dabar nėra slaptas SSSR ar Kinijos raudonųjų agentas? Arba keršto sumetimais panašiai kalba, nes yra kaltinamas ir teismo paieškomas. Bet ne čia reikalas. Jo klausė susirinkęs nemažas japonų karių liberalų būrys ir pulkininkas Masanobu Tsuji po pranešimo tylois vėl kažkur dingo. Vadinasi, yra kas jį atvedė i tą susirinkimą, tai yra kas jam pritaria. Yra tokių tarp buvusių Japonijos karių.

Visai vietoje spauda yra susidomėjusi ne tiek pulkininko Masanobu Tsuji tuo pranešimu, kiek jo galimu pasirodymu net tokioje vietoje kaip Japonijos buvusių karių liberalų viešame susirinkime. Čia ir glūdi centrinis tos strategijos neįžiūrimas taškas. Taškas, kuris sunku surasti, nors visų žinoma, kad jo vieta pačiame centre.

## Po kelių mėnesių atrado mirusius

Vedusios poros lavonai buvo po kelių mėnesių atrasti pačių apartamente 3308 Racine. Tai 52 metų O. Timm, kepėjas, ir 54 metų jo žmona Clara. Jų šeimininkas pasigedo, kad jie neatnešė nuomos už butą nuo sausio 1 d. Pagaliau jis nutarė juos aplankyti. Su šaltkalvio pagalba atsidaręs duris, jis viduje ir atrado vietoj savo gyventojų jų lavonus. Manoma, kad žmona mirė natūralia mirtimi, o vyras, kuris sirgo vėžio liga, būsiąs nusizudęs.

## STATAU NAUJUS NAMUS

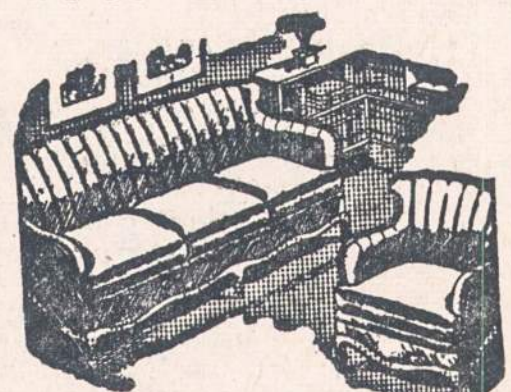
Atlieku senų namų visokius pataisymus, apkalu su Bricksiding su jūsu arba savo medžiaga. Esu karpeniteris unijistas, darbą atlieku gerai ir sąžiningai. Skambinkite nuo 6 iki 9 p. m.

Lafayette 3-3306

## KAZYS

ČESNAUSKAS  
4240 So. Maplewood Ave.  
CHICAGO 32, ILL.

## VISKO UZTEKINAI TUOJ PRISTATOM



Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radio, televizijos setai, baldai vaikams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai  
DIDELIS PASIRINKIMAS  
Baldai pagal užsakymą.

## ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.  
SEeley 3-4711



## PROGRESS KRAUTUVĖS

LIETUVIŲ BENDROVĖS  
PECIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-  
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-  
MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-  
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR  
VAIKŲ BALDAI

Didžiausias Pasirinkimas  
MAŽIAUSIOS KAINOS  
Lengviausi Išmokėjimai  
Baldai Padaromi  
Pagal Užsakymą

## PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.  
Tel. Victory 2-4226  
4183 ARCHER AVE.  
Tel. Lafayette 3-3171  
CHICAGO, ILL.

## Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmas, raumenų įtampa, kosėjimai su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ejo iš kartos i kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIJOJI Skilvio Arbatą teikia greitius rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos suformuoja.

STANIS ANALGESIS S A L V E—(\$1.00)—duoda STEBERTINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, 1/4 sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginantioms, pavargusioms, sutimusoms ar skaudantioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietytus.

Z. G. Stanis Company  
2822 ARCHER AVENUE  
Chicago 8, Illinois Dept. N.

## ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-mo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunktas, paimk Alavijos grūdelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunčiam i jüst namus.

ALEXANDER'S CO.  
414 W. Broadway  
South Boston 27, Mass.

Seni ir patyrę biznieriiai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausius rezultatus.

## All Kinds of PRINTING

Mūsų  
Spaustuvė  
Atlieka  
Įvairiausius  
Spaudos  
Darbus!



Jeigu esate biznyje ir jums reikia atsispausdinti bi-lų, steitmentų, laiškų, žinokite, kad "NAUJIENŲ" spaustuvė yra pasiruošusi jums patarnauti. Atliks darbą tobulai. Kainos kuoprieinamiausios.

UŽSUKITE IR PAMATYKITE PAVYZDŽIUS

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.

Canal 8500



# NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.  
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CANal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

| Subscription Rates:                | Jungtinės Valstybės, ne Chicago: |
|------------------------------------|----------------------------------|
| \$9.00 per year in Canada          | Metams \$9.00                    |
| \$9.00 per year outside of Chicago | Pusei metų 5.50                  |
| \$10.00 per year in Chicago        | Trims mėnesiams 3.00             |
| 5 cents per copy                   |                                  |

| Užsakymo kaina:             | Užsieniuose:                       |
|-----------------------------|------------------------------------|
| Chicagoje — paštu:          | Metams \$11.00                     |
| Metams \$10.00              | Pusei metų 5.50                    |
| Pusei metų \$5.50           | Trims mėnesiams 3.00               |
| Trims mėnesiams \$3.00      |                                    |
| Vienam mėnesiui \$1.25      | Naujienos eina kasdien, išskyrus   |
| Chicagoje per išnešiotojus: | sekmadienius. Leidžia Naujienos    |
| Viena kopija 5c.            | Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, |
| Savaitė 30c.                | Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-8500. |
| Mėnesiui \$1.25             | Pinigus reikia siųsti pašto Money  |
|                             | Orderiu kartu su užsakymu.         |

## Pagalba Kitoms Šalims

JAV atstovų butas nutarė duoti \$7,498,750,000 pagalbos įvairiems nekomunistiniams kraštams. Tai apima karinę ir ekonominę pagalbą.

Prez. Trumanas prašė aštuonių su puse bilijonų. Atstovų buto komitetas ir paskui visas atstovų butas nuo tos sumos nukirpo \$1,001,250,000. Tačiau yra įdomu, kad buto pilnatis sumažino tik ekonominę pagalbą, o ne militarinę. Pagalbos svetimų kraštų apsiginklavinimui nutarta skirti tiek, kiek rekomendavo komitetas. Visi opozicinių atstovų pasiūlymai apkarpyti pagalbos karo reikalams buvo atmesti.

Tai parodo, koks šiandien yra nusistatymas Washington. Kongresas, drauge su administracija, yra pasiryžęs remti gen. Eisenhowerio pastangas sukurti tvirtą ginkluotą jėgą Europoje prieš bolševikų imperializmą. Šito pasiryžimo nesulpnino nei karo paliaubų derybos Korėjoje, nei šverniko laiškas prezidentui Trumanui, nei apgavinga "taikos" propaganda, dirguojama iš Maskvos.

## Naujas Tafto Posukis

Du republikonai senatoriai, Taft iš Ohio ir Smith iš New Jersey, pareiškė, kad Jungtinės Tautos turės smarkiau, negu iki šiol, kovoti prieš agresorius Korėjoje, jeigu paliaubų derybos Kaesonge neprives prie susitarimo.

Sen. Robert A. Taft pasakė, kad, sugriuvus paliaubų konferencijai, Jungtinės Tautos nebegalės "daryti nieko kita, kaip vykdyti MacArthur'o patarimus". O gen. MacArthur, kaip žinoma, siūlė naudoti Kinijos tautinės vyriausybės (Chiang Kai-sheko) kariuomenės dalinius, bombarduoti komunistų bazines Mandžūrijoje, paskelbti blokadą komunistinei Kinijai ir kitomis priemonėmis vesti agresingą karą tol, kol priešas nebus paklupdytas.

Panašiai pasisakė ir sen. Smith, pareiškdamas, kad, nepasisekus Kaesonge deryboms, turėsią būt priimti MacArthur'o patarimai — ir komunistai susilauksią to, ko jie "dar nėra matę".

Reikšmingas ypač yra Ohlo senatoriaus pareiškimas. Prieš keletą savaičių jisai smarkiai puolė Trumaną dėl to, kad prezidentas, neturėdamas tam "jokio autoriteto", įvėlė Jungtines Valstybes į Korėjos karą, kuris esąs "bereikalingas ir brangus". Jisai sakė, kad išmintingiausias dalykas Amerikai būtų ištraukti savo kariuomenę iš Korėjos pusiasalio. O dabar Taftas nemato kitos išeities, jei komunistai nenusileis paliaubų derybose, kaip kariauti iki galo!

Iš to matyt, kad didysis republikonų vadas senate neturi aiškaus nusimanymo Tolimųjų Rytų politikoje. Dar blogiau yra tai, kad jisai, užimdamas atsakingą poziciją JAV kongrese ir didelės partijos vadovybėje, daro neapgalvotus pareiškimus, nuo kurių paskui jam tenka atsisaityti.

## Partija ir "Tarybinis Aparatas"

Vyriausios Lietuvos komunistų partijos ir "tarybinės vyriausybės" organas "Tiesa" šitaip aiškina Rusijos valdžios sistemą:

Bolševikų partija — vadovaujanti tarybų valstybės jėga. Vairuodama visų (mūsų pabrūkta. — "N." Red.) politinių, visuomeninių, ūkinių organizacijų veiklą, partija skiria milžinišką dėmesį visoms tarybinio aparato grandims stiprinti. Tarybinis valstybinis aparatas tarnauja liaudies (? — "N." Red.) interesams. Tarybiniai valstybiniai organai atlieka įvairiausių ūkinį-organizacinį ir kultūrinį-auklėjamąjį darbą. Jis glaudžiai susijęs su darbo žmonių masėmis (? — "N." Red.).

Tarybų valstybės įkūrėjas V. I. Leninas nurodė, kad "Be 'aparato' mes seniai būtume žuvę. Be sistemingos ir atkaklios kovos dėl aparato pagerinimo mes žūsime ligi socializmo bazės sukūrimo". Didysis tarybinės liaudies (? — "N." Red.) vadas draugas Stalinas moko, jog "Mūsų aparatas yra tarybinis aparatas, kuris yra pagal tipą aukščiausias valstybinis aparatas, lyginant su visais pasaulyje egzistuojančiais valstybiniais aparatais".

Kodėl tas tarybinis aparatas "aukščiausias", nepaaiškino nei Stalinas, nei jo birbynė Vilniuje. Bet visai nedviprasmiškai čia nurodyta, kad "tarybinis aparatas" (sovių komitetai) yra bolševikų partijos įrankis.

Vyriausia jėga yra partija. Ji viską "vairuoja". O tarybų komitetų mašina ("aparatas") vykdo jos valią. Tarybinėje valstybėje tėra tik viena partija. Ji turi valdymo monopolį visame kame — politikoje, ekonomijoje, kultūroje ir kitose visuomeninio gyvenimo srityse. Jokios kompeticijos ši monopolinė partija nepakenčia.

O kaip tvarkosi partija? Ar ją valdo nariai per savo atstovus, kurie partijos suvažiavimuose nustato programą, išrenka centro komitetą ir kitus pareigūnus? Nieko panašaus! Partiją formaliai valdo neva Centro Komitetas, bet patį Centro Komitetą valdo Politinis Biuras, sudarytas iš 7 narių ir tokio pat arba mažesnio skaičiaus "kandidatų".

Tie 7 Politbiuro nariai yra tikroji Rusijos valdžia. Kadangi nutarimus gali daryti dauguma, tai faktiškai keturių asmenų rankose yra visa valdžios galia.

Politbiuro narius seniau pasirinkdavo Leninas, dabar pasirenka Stalinas. Taigi iš tikrųjų jisai ir yra Politbiuro "bosas", o per Politbiurą — bosas viso krašto.

Štai kodėl SSSR bolševikų partija jau daugiau kaip 10 metų neturėjo suvažiavimo, nors jos konstitucija reikalauja, kad suvažiavimai būtų šaukiami ne rečiau, kaip kas dveji metai. Kam juos šaukti, jeigu "delegatai" vistiek jokios reikšmės neturi?

Tačiau yra durnelių Amerikoje ir kitur, kurie tiki, kad Sov. Rusijoje esanti "darbininkų ir valstiečių valdžia"! Tenai yra diktatoriaus valdžia, kuri vartoja, kaip savo įrankį, partijos "aparata", o šis — "tarybinį aparatą". Šiegi aparatai yra paremti ginkluota jėga ir teror.

Tokia yra ta "demokratiškiausia pasaulyje" valdžia. Ir jos kopija yra naudojama darbo žmonėms slėgti ir išnaudoti Lietuvoje.

## Milijonai žmonių buvę atiduoti komunistams

Buvęs Illinojaus senatorius Brooks kalbėjo veteranų susirinkime ir ragino amerikiečius neįsitraukti į karą, kurie Amerikai neatnešą naudos. Amerikiečiai kovoję I ir II pasauliniame kare, bet jų idealai — laisvė visam pasauliui — buvo

išduoti slaptuose susitarimuose Jaltoje ir Potsdame. Šie susitarimai milijonus žmonių atidavę ir komunistų vergijai. Reikia reikalauti, kad vyriausybė nebedarytų slapty susitarimų tokių, kaip Jalta ir Potsdame, kur niekias nuėjusios amerikiečių aukos.

Floridos saulėje dienas galima leisti be darbo, bet ne uobodu be NAUJIENŲ. Patyrę vasaurotojai išvažiuodami į pietus, liepia ten siuntinėti ir NAUJIENAS.

## IR PLATU SU KRAŠTU IR GILU SU DUGNU

Komunistų dienraščio "Tiesos" nauji mokslo atradimai, arba kada kiaušė debesį mato. — Kaip JAV kapitalas engė Lietuvoje darbo žmones, arba gerk, durniau, dar durnesnis būsi. — JAV masių revoliucijų slopinimas, arba kas kels katiną uodegą, kad ne jis pats. — Lietuvos prekyba vergais, arba pataikė kaip pirštu į dangų. — JAV monopoliai Lietuvoje, arba kieno duoną valgai, tam ir lok.

### 1. VERSIŲ NEBLIOVES, JAUČIŲ NEBŪSI

Maskvos pavidimu pavergtoje Lietuvoje dabar komunistai skalikai tiek spaudoje, tiek susirinkimuose kaip įmanymai niekina JAV. Jie turi įrodyti, kad Lietuvos nepriklausomybė buvo Amerikos ir iš dalies Anglijos stambaus kapitalo padaras. JAV kapitalistams Lietuvos valstybė buvo reikalinga engti darbo žmones ir tuo pačiu savo kapitalą didinti. Jiems tenka įtikinti pavergtos Lietuvos gyventojus, kad po pirmojo pasaulinio karo Lietuvoje buvo masių revoliucija, kad sukilę žmonės reikalavė reikalavimų, troškė troškos išjungti į bolševikų sukelto revoliuciją ir tapti būsimo SSSR kampininkais. Anot jų, tuomet Lietuvoje niekas negalvojo apie Lietuvos valstybės atsteigimą, nes darbo žmonių žinojo, kad jie pateks į JAV vergiją. O JAV vergija yra šiurpi, čia darbo žmonės badu miršta.

Ir tie Lietuvos skalikai iš kailio neriasi save ir kitus įtikinėdami, kad tikrai taip buvo. Ir bamba jie, kaip anas ubagas kruopas pabėgęs. Turi taip, o ne kitaip visus įtikinėti, nes antraip neturės ištikimybės. Tenka tad versiu blaiviti, nes nepasidarys jaučiu, — tai yra komunistu. O kai komunistų nebus, pilnu šaukštu sriubos nesrėbs.

### 2. KIETAS OŽYS MILŽI

Štai dirstelkime ką "Tiesoje" Nr. 147 rašo vienas iš tokių komunistų skalikų A. Rudzinskas sako "Kaip Amerikos kapitalas engė Lietuvos darbo žmones".

Pirmiausiai ten apie JAV pripasakojama visokių nesamonių ir pagaliau užkliūva už Lietuvos nepriklausomybės. Čia kas sakiny, tai melas, arba faktų iškraipymas arba pasakojama ko visai nebūta, pramanyta.

JAV menamai 1919 metais už revoliucijos nuslopinimą Lietuvoje pareikalavusi įvairių privilegijų "biznisi" pramonėje, žemės ūky, užsienio prekyboje... Tikrai gaila, kad Lietuvos "biznyje" JAV neturėjo jokio savo įdėtų kapitalų. O jei JAV būtų jų turėjusi, tai tikra, kad SSSR nebūtų įkėlus ten savo kojų.

Girdi, Lietuvos komunistų partijos generalinis sekretorius Sniečkus 1941 m. penktame komunistų suvažiavime pateikė, kad Lietuvoje visų akcinių bendrovių kapitalo būtų 97,400,000 litų ir iš tos bendros sumos 56,300,000 priklausė užsienio kapitalui ir vargšai lietuviai valdė tik likusią jų dalį. O visas tas kapitalas duodavęs per metus 15,750,000 litų pelno. Nepasakyta kokio kapitalo tų bendrovių turėta.

Iš kur tos skaičius Sniečkus paėmė ir kaip jis išvedė tariamai gautą pelną, tai tik vienam jam yra žinoma. O ką Sniečkus sakė, tai visiems Lietuvos gyventojams privalo tikėti, nes jis komunistų partijos sekretorius. Juo labiau privalo tikėti A. Rudzinskis.

Jei patikėti Sniečkusui pateiktai skaičiai, tai štai kokios kapitalistinės būta Lietuvos, jos visų akcinių bendrovių kapitalai nesudarė net šimto milijonų litų... Vargšai! Ir tas nepilnas šimtas milijonų litų davė pelno truputiuką daugiau kaip 15%...

Tai išvadoje tektų pasakyti, kad

Lietuvių bendrovė bei kitos panašios bendrovės buvo JAV kapitalu sudarytos. Kokia didžiulė nesamone!

Lietuvoje visiems gerai buvo žinoma, kad tas ir kitas panašias bendroves sukūrė JAV gyvenę lietuviai. Jie čia Amerikoje sutapo po keletą tūkstančių dolerių vyko atgal į Lietuvą, kad galėtų padėti jai tvirtiau ant kojų atsistoti. Savo daugumoje jie čia Amerikoje buvo įvairių profesijų darbininkai. Štai kad ir Chicago miesto lietuviai suvėję sumetė keletą dešimčių tūkstančių litų tikslu Lietuvoje įsteigti akcinę bendrovę linams audinti, verpti ir austi.

Toji Lietuvoje akcinė bendrovė buvo pavadinta "Rūbas". Deja, nesėkmė. Darbas neišdegė. Kai būsiamam fabriku Tauragėje jau buvo pastatytas ant upės Jūros tvenkinys, jį vanduo tuoj išplovė.

JAV tikrai Lietuvos pramonę neturėjo įdėjusi nė vieno cento. A. Rudzinskas, matyti, tiek nusimano akciniam kapitalui, kaip višta savo kiaušiniui... "Drobės" ir kitų panašių bendrovių savininkai buvo Lietuvos piliečiai, nors kiti jų buvo gyvenę JAV.

Toliau jis žaunija, kad Lietuvoje JAV turėjusi net 24 savo atstovybes, kurios pardinėtoji viską pradedant Fordo mašinomis ir baigiant amerikoniškais kino filmais, vaizduojančiais gengsterių tuotykius.

Jai bent nutyrtingas Lietuvos būta, nes JAV turėjusi net 24 savo atstovybes. Deja, taip nebuvo. Jei net suškačiuoti visus buvusius įvairias emigracijos kontoras, tai ir tuomet tiek JAV atstovybių nepirskaitysi. O JAV kapitalas sudarytų akcinių bendrovių Lietuvoj visai nebuvo ir neturėjo savo prekybos atstovybės. Bet jei jau sutiktume su A. Rudzinsko teigimu, tai tektų pasakyti, kad tos atstovybės buvo labai neapsukios, nes darė labai mažai apyvartą.

Štai ką sako kai kurie skaičiai: 1925 m. Lietuva JAV įvairių prekių nusipirko už 3,594,000 litų, kas sudaro to meto bendro įvežimo vos vieną su puse procento.

|                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1928 m. — 2,411,000 arba 0.9%                                                                                |
| 1930 m. — 3,656,000 — 0.8%                                                                                   |
| 1933 m. — 5,259,000 — 3.3%                                                                                   |
| 1935 m. — 2,993,000 — 2.0%                                                                                   |
| 1938 m. — 5,624,000 — 2.4% ir visais sekančiais metais Lietuva veik tiek kasmet pirkdavo JAV įvairių prekių. |
| O čia pat sugretinkime už kiek tais pačiais metais Lietuva nusipirkdavo prekių SSSR:                         |
| 1925 m. — 6,446,000 — 2.7%                                                                                   |
| 1928 m. — 3,656,000 — 1.4%                                                                                   |
| 1930 m. — 5,154,000 — 1.5%                                                                                   |
| 1933 m. — 2,673,000 — 1.7%                                                                                   |
| 1935 m. — 13,083,000 — 8.6%                                                                                  |
| 1938 m. — 13,338,000 — 5.7%                                                                                  |

Taigi šiuo atsitikimu ir SSSR nebuvo skriaudama, nes ji taip pat turėjo progos Lietuvai kai ką parduoti. Tiesa, Lietuva iš JAV pirkė įvairias mašinas, automobilius, radio aparatus ir kita, o iš SSSR tik žaliavas, nes SSSR kito nieko neturi parduoti.

Už kiek Lietuva svetur pirkdavo prekių, beveik už tokią sumą parduodavo savo ką turėdavo. Vidutiniškai Lietuva su kitais kraštais turėdavo arti trijų šimtų milijonų litų apyvartą per metus, tai yra už tokią sumą kitur parduodavo ir iš tų kraštų už tokią sumą parsigabendavo prekių. Tai ir čia A. Rudzinsko pateiktina kaip pirštu į dangų.

### 4. KADA KIAULĖ DEBESĮ MATO

A. Rudzinskas toliau šiaip vapalioja:

"Už kiekvieną išvežamą darbininką Lietuvos buržuazinė vyriausybė mokėjo po šimtą litų, už tai įgydavo teisę nesivaržyti engti nupirktuosius vergus. Vien tik nuo 1927 m. ligi 1935 m. iš Lietuvos buvo išvežta daugiau kaip 60,000

(Tasa 5-me puslapy)

DR. P. JONIKAS

## LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

IVADAS

Kalba nėra visai pastovi, bet kinta kartu su gyvenimu. Kai kas net vieno žmogaus atminime pakitęja, o dar daugiau tokių pakitimų atsiranda per ilgesnį tarpą — šimtą, kelis šimtus ar net tūkstančius metų. Palyginę pvz., "Aušros" kalbą su šių dienų mūsų kalba, pastebėsime, kad prieš 60 m. mūsų kalbos, pirmiausia rašomosios, skirtasi nuo šių dienų. Dar daugiau tų skirtumų rasime XVI a., kada pasirodo pirmieji lietuviški raštai. Ten sutinkame žodžių bei jų lyčių, kurių šiandien nebevartojame, pvz. *liekas* "vienuoliktas", *antras liekas* "dvyliktas", *tos žmonės*. Randame ir garsinių skirtumų: vietoj *rankoms* dabar besakoma *rankoms* ir *rankom* (dg. nd.), vietoj *eš* — *aš*. Nebeturime šiandien ir tokių lyčių, randamų XVI — XVII a. raštuose, kaip *karaliūs* "karaliai", *santi* "esanti" ir t.t.

To kitimo priežasčių esama įvairių; jų visų mes šiandien nė žinote dar nežinome. Įvairūs kalbiniai reiškiniai, įvairios lytys dažnai turi ir savas skirtingas kiti-mo priežastis. Apskritai kalba kinta kartu su kultūrinio, visuomeninio, politinio gyvenimo kitimu. Pvz., atsiradus gyvenime naujoms daiktams, dalykams, naujoms sąvokoms, atsiranda ir naujų žodžių joms pavadininti, o tiems dalykams išnyksta — nyksta ir jų pavadinimai, žodžiai. Didelės reikšmės kalbos kitimui turi

ir gyventojų mišimas, asimiliavimas kitos tautos atstovų, kurių ypatybės ima reikštis asimiliuotųjų kalboje (akcento, fonetikoje, žodyne ir t.t.). Nemenkas čia ir geografinis vaidmuo: kalbos atstovų paplitimas didesniaje plote, didesnėje teritorijoje visada esti susijęs su sunkesniu susisiekimu, su mažiau glaudžiu tų atstovų tarpusavio bendravimu, su kalbinės bendruomenės susiskaidymu, o tai vėl atsiliepia kalbos įvairėjimu. Visiems lengvai pastebimas dalykas yra kitų kalbų įtaka kalbos kitimui. Kitimą veikia ir tam tikri specifiniai psichofiziniai kalbos gyvenimo mechanizmai. Pagal juos trumpėja ypač garsinės žodžių lytys, žodžiai "dyla" arba šiaip susinešioja, susidėvi ir išnyksta. Išnyksta vienodų garsų skirtingos kilmės žodžiai (homonimai) dėl garsinės lyties sutapimo. Tos pat reikšmės žodžiai, pakitęys formai, ima ir savo reikšmę skirtis (pvz. seniau *namie* reikšė taip pat *name*, bet ilgainiui tos skirtingos lyties įgavo ir skirtingas reikšmes). Panašiai kaip apdaro srityje, turi savo reikšmę kalbos kitimui mada, taip pat tam tikrais laikotarpiais tabu ir t.t.

Svarbiausi lietuvių kalbos praeities šaltiniai yra vadinamieji mūsų kalbos paminklai, arba senoviniai raštai, dokumentai. Tačiau ir jie neduoda nei pilno, nei visai tikro mūsų kalbos praeities vaizdo. Viena, mūsų raštai tesiekia tik XVI a. vidurį, vadinasi, tėra palyginti netolimos praeities liudininkai. Antra, tie kalbos paminklai ir to meto gyvosios lietuvių kalbos gerai neatvaizduoja. Mat, raštų ir rašomoji kalba visada skiriasi nuo šnekamosios kalbos, tarmių; kita vertus, jie, ypač pirmieji raštai, apsiriboja beveik viena tikybine sritimi, o, be to, daugumas jų yra vertimai, kurių au-

toriai (kai kurie ir patys nelietuviai) kartais vergiškai laikėsi svetimojo originalo.

Padeda kalbos praeitį pažinti ir amžininkų, senųjų autorių liudijimai ir pasakymai apie kalbą bei jos reiškinius. Tačiau lietuvių kalbos senovės tokių liudijimų nedaug terandame.

Paminklus papildo skoliniai, t. y. žodžiai bei jų lytys, lietuvių kalbos skolinios iš kitų kalbų, arba atvirkščiai — kitų kalbų skolinios iš lietuvių kalbos. Iš jų neretai galime nustatyti žodžių skolinimo ir kalbos garsų pakitimo laiką. Pvz. *lėnkas* dėl dvipalio *en* mūsų pasiskolintas iš sen. gudų *lēchū* (kur *ę* yra nosinis garsas) prieš X amžių, nes X a. gudų kalba nosinių jau nebeturė.

Gyvosios tarmės irgi padeda nuvesti vieną kitą kalbos praeities reiškinį. Tarmės savo lyčių skirtymis leidžia atsekti senesnį lytį, iš kurios jos ilgainiui yra išriedėjusios. Pvz. bendrinės kalbos vs. gl. yra *šak*, o vs. jn. *šakā*. Atrodytų, kad tų dviejų linksmųjų galūnės yra skirtingo kilimo; tačiau taip nėra. Vs. gl. galūnė *-q* (bendrinėje kalboje tariama dabar ilgai ar pusilgiai), kaip rodo dar XVI a. kalbos duomenys, yra kilusi iš *-an*. Bet rytų aukštaičių vs. gl. *šaku* (su ilgu ar pusilgiu *-u*) šalia vs. jn. *šaku* rodo, kad ir vs. jn. kadaise bus turėjęs tos pat rūšies, tik kitaip kirčiuojamą galūnę, kuri rytiečiuose galėjo išvirsti tos pačios kokybės balsiu *(-u)*.

Savo raida nuo bendrinio žodžių skiriasi tikriniai

1) Kad čia vs. gl. ir jn. galūnės balsis dabar yra nevienodos kokybės (ilgumo), yra buvusi kalta galūninio skiemenys priegaidė (mat, priegaidžių esama ir nekirčiuotuose skiemenyse).

vardai (asmenvardžiai ir vietovardžiai). Jie paprastai išlaiko senesnių, sustingusių formų. Pvz. *Lėpalingis* su *-ei* šalia *Lieptaklė* rodo, kad dabartinė lietuvių latvių *liepa* (su *ie*) seniau buvo tariama *leipa* (su *ei*).

Pagaliau, ypač tolimajai lietuvių kalbos praeičiai nušviesti, aiškinti kaip kurioms lytims, kurioms nebe-randame atramos savo kalboje, padeda ir kitos kalbos, lietuvių kalbos giminės. Lyginant lietuviškąsias lytis su kitomis kalbomis, galime atstatyti senesnes lietuviškąsias lytis, jau išnykusias iš mūsų kalbos. Toks lyginimas XIX a. yra padėjęs ir pačiam kalbos mokslui at-sistoti ant kojų.

### Indoeuropiečių prokalbė

Ne visą lietuvių kalbos praeitį galime lygiai nušviesti. Suprantamas dalykas, kad daugiausia medžiagos turime paminkliniam lietuvių kalbos laikotarpiui, t. y. nuo XVI a. vidurio, kada pasirodo pirmieji mūsų kalba raštai. Tačiau priešpaminkliniam laikotarpiui, žilajai mūsų kalbos senovei, tokių tiesioginių duomenų nėra. Dėl to senesnis laikotarpis daug sunkiau tepriei-namas tyrinėjimui.

Bet ir apie žiląją kalbos senovę galime šiandien šį tą pasakyti, kai tam yra nurodęs būdą lyginamasis kalbotyros metodas, mokslškai pagrįstas tikta XIX a. pradžioje. Šis metodas rodo, kad lietuvių kalba priklauso vad. indoeuropiečių kalbų šeimai. Tai padeda nušviesti ir išaiškinti daugelį mūsų kalbos duomenų bei lyčių ir praskleisti tolimąją kalbos senovę dengiančią uždan-

(Bus daugiau)



## IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

### Sunku sustabdyti gembliingą

Kardinolo Stritch patvarkymas, kad parapijos nesiimtų bingo ir kitų panašių lošimų, atrodo, ne visai tepritaikomas. Kardinolo kalbėtojas pareiškė, kad jo laiško paskelbimas buvęs neautorizuotas. Sakoma, kad nepingūngoms parapijoms ir toliau bus leidžiama panašiais lošimais savo kasą papildyti.

### Žmogžudžių streikas kalėjime

Penktadienį apskrities kalėjimo žudikų kamerų kaliniai, kurių grupei priklausė ir pagautasis bėglys Williams, paskelbė streiką. Apskrities viršininkas Bab sako, jog kaliniai streikuoją, kam jų "privilegijos" buvusios suvaržytos po Williams pagėimo. Be kitko, tas suvaržymas pasireiškė ir uždraudimu kaliniams žiūrėti televizijos. Kartu pareiškė ir 17 kalėjimo sargų imsią streikuoti, jei jiems nebūsiąncios pakeltos algos.

### Vaistus pirma tenka išbandyti

Ryšium su žmonių mirtimi bebando vaistus South Dakotos universitete vietiniai mokslininkai pasisakė už reikalą ir toliau vaistus pirma išbandyti, o tik paskui paskleisti juos visuomenėje gydymo reikalamas.

Dr. Pfeiffer, Illinoisaus universiteto farmakologijos skyriaus vedėjas, pareiškė, kad būtų pavojinga išleisti naujus vaistus, kol neišbandytas jų veikimas žmogaus organizmui. Northwestern universiteto farmakologijos ir fiziologijos profesorius Harris sako, kad So. Dakotos universitete vaistų išbandytojai mirę dėl "žmogiskos klaidos", bet ne dėl mokslinės procedūros.

Nauji vaistai paprastai pirma išbandomi gyvuliuose, o tik paskui patiriamas jų veikimas žmogaus organizmui.

### Luošėji sėkmingai dirba

Prezidentas Trumanas išreiškė pagyrimą cheminės įmonės pramonininkui G. Barr, kuris yra luošas, bet sėkmingai įsteigė įmonę, jai sėkmingai vadovauja ir į ją darbininkais priima taip pat luošas, aklius ir kurčius. Jo įmonė G. Barr and Co. yra 3601 S. Racine ir daro milijoninį biznį.

### Chicagos priemiesčiai kovos su gembliungu

Šešių Chicagos priemiesčių burmistrai pareiškė, jog jie kovosį su gembliungu savo miestuose ir atšauksią leidimus kiekvienai tavernai, kur tik bus varoma gembliungas. Tie priemiesčiai yra: Northbrook, Berkeley, Calumet Park, Arlington Heights, Orland Park ir Blue Island.

### Prigaudinėjo draudimo įstaigą

Crite, 2937 Wabash, teismo pripažintas kaltu už apgaulingą įstaigą geležinkelio nedarbo fono, iš kurio jis neteisėtai būdavo gavęs \$335. Jis gavo iš ten nedarbo pašalpą, kai dirbo makaronų kompanijoje. Teisėjas nuteisė Crite lygtinai dvejiems metams.

### Nepilnamečių naktinis klubas

Šeštadieniniai pasilinksminiškai nepilnamečiams per brangiai kainuoja. Tad jie nutarė įsteigti savo klubą, kuriam vadovaus ir linksminsis tik nepilnamečiai. Jis atidarytas šeštadienį ties 81 ir Maryland.



Gynbyos departamentas įtarė buvusį leitenantą Aldo Icardi iš New Yorko miesto (kairėje) ir seržantą Carl G. Lodolce (viduryje) iš Rochester, N. Y., kaipjo majoro William V. Holohan (dešinėje) nužudytus. Žmogžudystė įvykusi Italijoje karo metu, kai tie trys vyrų buvo pasiųsti ten su specialia misija. Nužudyto Holohano kūnas buvo surastas Italijoje.



Elizabeth Bentley, kuri prisipažino karo metu tarnavusi Maskvos šnipams, senato vidaus saugumo komitetui papasakojo, ką ji žino apie Pacifiko ryšių instituto veiklą.

### IS ATOSTOGŲ ĮSPŪDIŲ

#### Kultūriniai apdūmojimai

Atvykdamas čia atspūsti, maniau bent iš špradžių "nieko nemastyti", pailsinti nervus. Bet kada tu atostogų dienų tiek nedaug, tai jau antros dienos pavakare ėmiau traukti iš savo lagaminų knygas, kurias buvau pasiėmęs skaityti. Tai daugiausia lietuviškoji literatūra — grožinė ir kitokia. Pasirinkau keletą svarbesnių knygų, kad čia bent iš dalies savo kultūrinės pareigos atliktų, nes šiaip kitu metu žmogus nerandi laiko nei būtiniausiems kūriniams paskaityti.

Ir iš tikrųjų, po 8 valandas (kai kuriems ir ilgiau 6 savaitės dienas) be dirbant, kiek gi belieka tai kultūrinei daliai? Ogi: skaityti kartą su keliu ir darbovietė, duona kasdieninei užsidirbti mūsų masė skiria vidutiniškai iki 10–11 valandų. Iškaitant vėl vidutiniškai po 1½ val. kas rytą ir vakarą ruošia ir pavagymui, turime užimtas paros 13–14 valandų, o dar pridėjus vidutiniškai po 2 val. kasdieniniams, ūkiniams reikalamas, išeis iki 15–17 valandų. Tada miegui atlieks 7–8 valandos, ir paros nebėra. Lieka sekmadienis, kuris vėl išdalijamas ir poilsui, ir susirinkimams, ir šiaip pasisėmėjimui. O dar ir dalyvaujant įvairiose organizacijose, vėl iš tu pačių šykščių valandų reikia surasti laiko. Taip kyla ir rimtesniams veikimui paskaityti sunku jau ir besuirasti laiko, nes para, deja, tik 24 valandas teturi. Žinoma, jau kiek geriau tiems, kurie 5 dienas tedirba.

Si aritmetika gana lūdna mūsų kultūriniam gyvenimui. Pirkit knygas, skaitykit laikraščius — visus ragina (ir visai suprantama) mūsų autoriai, knygų ir laikraščių leidėjai. Įvairiaip ir tą kvietimą atsiliepia. Yra, žinoma, gera dalis skendėjančių ir kasdien imančių skęsti "materializmo" dumblyje, numojant ranka ir kultūrinį gyvenimą. Jie tik laukia, kad visuomenė sudarytų jiems sąlygas jau asmeninei gerovei, o patys visuomenei ir negalvoja tuo pačiu atsteisti. Bet vis dėlto esama būrelis kultūrininkų, kurie nori palaikyti gimtąjį žodį, savąją kultūrinę kūrybą — ir perka tas knygas, užsisako neretai po 5, net 10 ar ir daugiau įvairių lietuviškų laikraščių ir žurnalų. Ir kasgi iš to? Pasirodo, kad nuo kasdieninio darbo ir būtinų visuomeninių pareigų beveik niekieno laiko tai literatūrai skaityti. Vieną kitą laikraštį vos sūspėj per dieną perverti, vieną antrą žinėlę paskaityti, o daugelio rašinių, ilgesnių straipsnių, kad ir vertingų dalykų, dažnai nebėra kada — nebesutvarko ana nelenčioti paros aritmetika. Turi, kad ir neramiai širdimi, visa tai padėti į šalį eiti "krautis turtą" — bijodamas sūsi, nes neišsimokėsi gydytojų konsultacijai, ir taip pat bijodamas per anksti numirti, nes gali neturėti tiek susikrovęs turto, kad galėtum apsimokėti už paskutinį patarnavimą graboriui.

Sitokios sąlygos ir sudaro tą savotišką kultūrinio darbo atmosferą. Ir daugelis vadinamųjų intelektualų, patiekiant šlapas, taip sakant, deklasuojasi, eina ne pirmyn savo atsištos specialybėje, bet atgal, nes, note to pasakos, čia už 1 gramą raumenų moka tiek pat, kiek už 10 gramų smegenų.

Sitokių aplinkybių perspektyvoj turi savo pateisinimą ir ta "pragmatizmo" atstovų armija, kurios vienas mielas atstovas ir mūsų vasarotojų tarpe, pamatęs mane beskaitant vieną mūsų grožinės literatūros knygą, pasakė: — Ko tu vis neatsitrauki nuo tos knygos, juk iš jos negyvensi. Ot, kad kokį išradymą padarytum, valdžioje užpatentuotum — ir gautum gerai mokėti, o tada gyventum.

Ką gi žmogus gali atsakyti į tokį "visai gyvenimišką" patarinimą? Pamėginau: — Na, o jei tu viską geri, ar turi iš to naudos? — Visiškai. Aš turiu iš to smagumo. — Tai jau ir ne naudos, — spiriuosi. — Tai matai, kaimyne, latruvi smagu išmesti stiklėlį, o man, sakysime, smagu knygą paskaityti.

Kad būčiau savo pokalbininką labai

### Netikėtumai bokso pasaulyje

Paskutinytis mėnėsis bokso mėgėjams pateikė 2 staigmenas: tai pasaulio vid. svorio meisterio Sugar Ray Robinson pralaimėjimas prieš Didž. Britanijos vid. svorio meisterį Randy Turpin ir sunkiasvorio Ezzard Charles meisterio vainiko praradimas Jersey Joe Walcott'ui. Šie buvusiųjų meistrų pralaimėjimai rodo, kad nevisada galima pasitikėti savo stipriu kumšiu ir kad kiekviena kova gali atnešti tik netikėtumų.

Ypatingai skaudų smūgį patyrė Sugar Ray Robinson, kuris iki šiol profesionalo boksininko karjeros kelyje skynė triuškinančias pergalės, ir iš 126 kovų pralaimėjo tik vienerias prieš LaMottą (vėliau prieš tą patį LaMottą jis laimėjo 5 kartus).

Sugar R. R., kaip jo žmona Edna Mae pareiškė, į šią kovą stojo "pavargęs, persitreniravęs ir persiboksuves", nes per paskutines 6 savaites Sugar R. R. turėjo 6 susitikimus. Ir gal dėl to tas pats Robinsonas apie kurį anksčiau žurnalistas rašė, jog jis kumštį turi dinamiu, buvo priverstas pralaimėti jaunam, 23 metų amžiaus Randy Turpin'ui, kurio tėvas yra gimes Britų Gvinejoje. Ši kova tęsėsi 15 roudų, kuriuose matėsi aiški Didž. Britanijos meisterio persvara.

Nežinia kokią vaizdą patieks šių dviejų boksininkų atsigriebimo susitikimas, įvyksiantis rugsėjo mėnėsi New Yorke, bet Sugar R. R. yra pasiryžęs atsikvoti prarastąjį meisterio vardą, pagal savo paties posakį "bokse laimi truputį ir truputį pralaimi".

Nė kiek nemažesnis netikėtumas turėjo patirti ir ligišolinis pasaulio sunkaus svorio bokso galiūnas Ezzard Charles, pralaimėjęs 37 metus amžiaus turinčiam Walcott'ui. Ir kas begalėjo tikėti, kad Walcott'as, prieš tai net 4 kartus bandęs siekti meisterio vainiko, jį išsikovsky tokiame amžiuje, kada jau daugumos boksininkų žvaigždė būna seniai užgesusi. Bet senajį Joe, kaip jis pats pareiškė, Dievas neapvyly, ir suteikė progą pasiekti tai, ko jis jau siekė 21 metus.

Walcott'ui šį lemtingąjį laimėjimą atnešė septintasis roudas, kada jo kairiosios rankos kablys pateko priešininkui tiesiai į vidurį ir jį paguldė ant grindų. Teisėjai suskaičius iki 7, Charles dar bandė keltis, bet tuoj vėl be sąmonės parkrito ir buvo išskaičiuotas.

Šia pergalė Walcott'as buvo labai sujaudintas ir po kovos, sporto reporterio užklaustas, jis vos begalėjo kalbėti. Savo trumpame pareiškime senasis Jersey Joe labiausiai užaekcentavo savo begalinį tikėjimą į antgamtinį pasaulį, sakdamas: "Aš skaičiau Bibliją prieš savo kovą. Aš meldžiausi per kiekvieno roudo pertrauką. Aš prašiau Dievą man pagelbėti."

Edv. Š. įtikinęs, nesigirsiu. Jis pažūrėjo abejingai ir mane, ir nieko daugiau nesakė. Tur būt, savo širdies gilumoje pamane: matyt, crazy. P. (GALAS)

### Ir platu su kraštu ir gilu su dugnu

(Tęsinys iš 4-to psl.)

žmonių, o per visą buržuazijos laikotarpį — daugiau kaip 100,000 žmonių. Dešimtys tūkstančių lietuvių išvežti į Ameriką, žuvo dėl nepakiamų sąlygų, dešimtys tūkstančių ir dabar vargsta amerikoniškosios kapitalo vergijos prislėgti...

Tikrai kada kiauė debesį mat! Kaip vargsta tie lietuviai "parduoti" Amerikos vergijon, tai jie čia patys gerai žino! Nėra reikalo jiems patiems tai pasakoti. Lietuvos komunistų skalkiai visiena nepatikės kaip čia lietuvių ir kitų darbininkų gyvenama. Anot tos patarlės: ką veiks kiauė bažnyčioje: knisti negali, o su kibiras niekas netaškina.

Bet dirbtelėkime kaip iš tikrųjų yra su ta emigracija. Ar tikrai iš Lietuvos nepriklausomybės metais tiek daug lietuvių išvyko kitor?

Lietuvos statistikos metraščiai štai ką rodo, imant trimečiais: 1923/25 m. iš Lietuvos svetur išvyko 2,871 1926/28 m. 12,314 1929/31 m. 8,061 1932/34 m. 1,274 1935/37 m. 1,532 1938/40 m. 707

Tai viso per tuos metus iš Lietuvos svetur išvyko 26,959 žmonės. Tai kur dingo tas šimtas tūkstančių, apie kuriuos A. Rudzinskas kalba? Anot tos patarlės: žodis išlėkė žvirbliu, o jau čia grįžta.

O štai ką sako "1951 Information Please Almanac": imė imigravusius į JAV iš Lietuvos. Imame dešimtmečiais:

1921/30 atvyko iš Lietuvos 6,015 1931/40 m. 2,201 Vadinasi, viso 8,216 atvyko tu "parduotų" Lietuvos vyriausybės "vergų", dėl kurių likimo "Tiesoje" taip sielojasi A. Rudzinskas.

Sunku svetimu protu A. Rudzinskui toli važiuoti. Geriau jis suskaičiuotų, kiek dabar SSSR išvežė Lietuvos gyventojų tikrai į vergiją.

Na, toliau tame straipsnyje giriama "si, kaip dabar Lietuvoje gera gyveniti, kokių ten esama pasisekimų ir kar tu pažangos. Neverta ginčytis, kokios ten esama dabar pažangos, nes su durniu du turgu, o su pliku nēr ko peštis.

Kai dabar pavergtoje Lietuvoje komunistų leidžiamoje spaudoje skaitai panašius straipsnius, tai negalima nieku būdu patikėti, kad Lietuvos žmonės tokiomis nesąmonėmis tikėtų. Čia ir susiduria įvairių kultūrų lygis. SSSR gyventojų bendras kultūros lygis yra žemesnis, negu Lietuvos žmo-

nių. Rasi, SSSR gyventojams galima panašius niekus rašyti. Gi Lietuvos žmonės yra regėję ir turėję ką kita. Kas iš jų gali patikėti, kad JAV esama vergijos ir kad darbininkai čia bad miršta. Kas gi jų gali patikėti, kad nepriklausomybės metais būta Lietuvoje vergų perkybos? Tai yra iš skaitytojo pasityčiojimas ir jo niekinimas. Panašias nesąmones iš "Tiesos" lietuvis perskaitęs tikrai pasakys: ir platu su kraštu ir gilu su dugnu.

O kitas neįskentęs, kumštį sugniaužęs eina į miškus pas partizanus... —P. B.

**UŽGIRTAS SHORT WAVE** metodas visiškai pašalinti **PLAUKUS** nuo rankų ir kojų. Specialios karnos. **MABEL LETA HARBOUGH**, MARSHALL FIELD ANNEX Suite 1241 25 East Washington St. Randolph 6-2221.

### Dr. J. G. VALAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Atidaro ofisą rugsėjo 1 d. 4038 South Archer Ave.

Ofiso valandos nuo 6:30 iki 9:00 pm, išskyrus trečiadienį; šeštadieniais nuo 4:00 iki 6:00 val. po pietų.

Tel.: Yards 7-3526

### DR. A. A. RUDOKAS

OPTOMETRISTAS 4701 So. Damen Ave. CHICAGO 9, ILL. Ofiso valandos: kasdien nuo 6 — 9 vakarais, išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais nuo 10 ryto iki 6 vak. Skaitykite: Yards 7-7381.

### CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas) Specialybė vestuvės. \$15.00 vertės dovana jaunavėdžiuiams, atnešus šį garštinimą. 414 W. 63 St. Telefonai: ENG. 4-5883 ENG. 4-5840

### CERMAK ROAD

Dantų Laboratorija DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1-4 VALANDŲ LAIKOTARPYJE Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Pirmą kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos. OLYmpic 2-3740 4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

### TAUPINTOJŲ SKAICIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų rašine ir skubiu patarnavimu. Taupytojams mokame gerus dividendus. Prieinamomis sąlygomis skoliname pinigų už namus. Pardudame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00

### UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

### Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...

Standard yra stipriausia taupymo įstaiga visoj Amerikoj

TURTAS \$28,000,000.00 ATSAARGOS FONDAS \$2,800,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

### STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų Ketvirtadieniais 9-tos ryto iki 8 vakaro Trečiadieniais visai neatidaro

### KITATAUCIAI DARTARAI

#### DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 So. Ashland Ave. (2-ras aukštas) Ofiso Telefonas: Yards 7-0554 Jei neatsilepia Skaitykite: Res. Tel.: Midway 3-2880 OFISAS VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmdadienį nuo 10 v. iki 12.

#### Dr. Kazimieras MICHEL

OPTOMETRISTAS Tikrina akis, pritaiko akinus, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui. Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių trūkumų: 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu. Jei jūsų akys asaroja ar niežti, negalite siūlo įverti ir adata, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrėte skal tyti, užkeikt pasilikti pas Dr. Michel —nieko nekainuos. Antras aukštas 4654 SO. ASHLAND AVENUE Telefonas Yards 7-6616. Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas. Kalbu lietuviškai.

#### DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel. Yards 7-1829 Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus. Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

#### Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS Akių Egzaminavimas Akinų Pritaikymas ir Lensų Pataisymas 7054 SO. WESTERN AVENUE Telefonas Walbrook 5-4353 Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien, Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

#### NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždeikite LEGULO Ointment. Jo gydymo savybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimo odos ir perplūšimą tarpiniųjų. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gydulos nuo visų įvairinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstatų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį: LEGULO, Department J, 4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

### TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ LAIKRODŽIŲ BRANGMENŲ SIDABRINTŲ INDŲ SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ RADIO IR TELEVIJOS APARATŲ IR KT. PREKIŲ Lankrodižiai Pataisomi Specialiste Lengvas Išsimokėjimas JOHN A. KASS Duodama 1 metų Garantija 4102 ARCHER AVENUE (prie Mozart Street) Tel. Lafayette 3-8617 Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke Įsteigta 1915 metais

### SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA Iš Stoties W. G. E. S. 5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro LIETUVISKOS VAKARUSKOS

Tel. Hemlock 4-2413 7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra geriausias Amerikos lietuvių draugas.



# IŠ SKAUTŲ GYVENIMO

## SKAUTŲ VADŲ SĄSKRYDIS ANGLIJOJE

Liepos mėn. buvo Anglijos rajono lietuvių skautų vadų sąskrydis. Per dvi dienas darbingoje ir apšvarstyti šio rajono organizaciniai reikalai. Anglijos rajono vadai yra sktn. K. Vaitkevičius, jo pavaduotojas vyresn. valtin. Vl. Rupinskas. Skaitlingesnė skautų susitelkimo vietovė veikia vietininkijos. Joms vadovauja: Manchesterio — vietininkas vyr. sktn. F. Prekeris, pavad. — vyr. sktn. P. Žvirblis: Nottingham — vietin. pasktn. J. Trečiokas, pavad. — vyr. sktn. B. Zinkevičius ir Londone — vietin. pasktn. Čeponis, pavad. — vyr. sktn. A. Alsbergas.

Nuo liepos 28 iki rugpjūčio 5 dienos netoli Derby — Darley Moor Hostelyje vyksta iš visos Anglijos suskridusių lietuvių skautų stovykla (arti 70 dalyvių). Siemtel lietuvių skautai sulaukė broliškos paramos iš anglų skautų. Jūs aplankė Britų Skautų Asociacijos sekretorius Mr. Andrew, kuris nuo pernyktės lietuvių stovyklos tapo didelis lietuvių bičiulis.

## SKAUTIŠKOS STOVYKLOS KANADOJE

Liepos pradžioje gražiame Zarasų krašte primenčiame Vandreulio parke (Quebec provincijoje) pasibaigė pulkiai pavykusi Toronto-Montrealio lietuvių skautų stovykla. Ją gražiai paminėjo Kanados lietuvių spauda. Tame pat parke būstanti tautinė Kanados skautų jamboree, kurioje lietuvių irgi dalyvaus.

Rugpjūčio 13-19 dienomis St. Emile de Montcalm bus lietuvių skautų stovykla. Stovyklavietė parinkta gražioje vietoje prie ežero Laurentien kalnuose, 70 mylių nuo Montrealio.

## BOSTONO KESTUTENŲ STOVYKLA

Bostono vietininkijos DLK Kestutis draugėvė rugpjūčio 6-12 dienomis stovyklauja amerikiečių skautų stovykloje Cedar Hill, prie Waltham, Mass. Vyksta per 20 Kestutėnų praleisti malonia savaitę gamtos prieglobstyje. Jie naudosis šios nuolatinės stovyklavietės įrengimais, jų tarpe ir plaukiojimo baseinu. Rugpjūčio 11 d. Kestutėnai stovyklos uždarymo apeigoms ir lauan kviečia savo tėvelius ir artimuosius bičiulius.

## MIN. B. K. BALUČIO SKAUTAMS

Prie Lietuvos diplomatų tautos lietuvių skautų Jamboreos Fondui prisidėjo ir Lietuvos Min. B. K. Balutis iš Londono, Anglijos, atsiųsdamas \$20 aukų. Lietuvos Skautų Brolijos Vadija reiškia p. B. K. Balučiu didelę padėką.

## TREMTIES SKAUTŲ LAIMEJIMAS

Gegužės mėn. New Yorke buvo tarptautinis tremtinių skautų vadų suvažiavimas. Tame suvažiavime buvo sudarytas centras vardu — Konferencija Skautų Sąjūdžiui iš anapus geležinės uždangos (Conference of Boy Scouts Movements from behind Iron Curtain). Suvažiavime apšvarstyti tremtinių skautų reikalai atitinkama forma buvo perduoti Tarptautiniam Skautų Biurui Londone, Anglijoje. Šiomis dienomis iš TSB direktoriaus pulk. J. Wilsono gautas palankus atsakymas. TSB faktiškai pripažįsta tremtinių skautų vadų sudarytą naująjį organą (Konferenciją) ir pageidauja turėti su tos Konferencijos nariais — tautinėmis skautų brolijomis betarpius ryšius. Deja, tuo tarpu tremtinių skautų brolijos nėra atstovaujamos Tarptautinėje Skautų Konferencijoje, nes negalėdami veikti savo tautinėse teritorijose. Tikimasi, kad su laiku jos bus įsileistos ir į šią aukščiausią pasaulinę skautų instituciją.

Tremtinių skautų konferencijai šiuo metu priklauso estų, gudų, latvių, lietuvių, rusų, ukrainiečių ir vengrų tremt. skautų brolijos. Jai vadovauja sekretoriatas: skautininkai Michelson (estas) — sekretorius, ir du pavaduotojai — V. Čepas (lietuvis) ir Hladkyj (ukrainietis).

**JAV SKAUTAI PAS POPIEŽIŲ**  
Associated Press iš Italijos praneša, kad virš 800 JAV skautų, keliaudami per Italiją Pasaulinė Jamboree Austrijoje, aplankė Castel Gandolfo. Tenai jie šventam Tėvui jo vasaros rezidencijoje sugiedojo "God Bless America".

**STIPENDIJA IR AUKSO MEDALIS SKAUTUI**  
Skautas vytytis (explorer scout) David G. Zimpfer, 20 m., iš Buffalo, N. Y. Boy Scouts of America Tautinės Tarybos (National Council) pripažintą kaip pavyzdgingiausią šio krašto skautą 1951 m. Užsienio karų veteranų (VFW) organizacija jam paskyrė \$500 stipendiją mokslui ir aukso medalį.

**IŠVYKO BOSTONO SKAUTŲ VIETININKAS**  
Aną savaitę iš Bostono išvyko lietuvių skautų vietininkas sktn. Vl. Petukauskas. Jis apsigyveno Amsterdamo, N. Y. Vietininko pareigas laikinai eina vietininkijos adjutantas paskn. L. Končius.

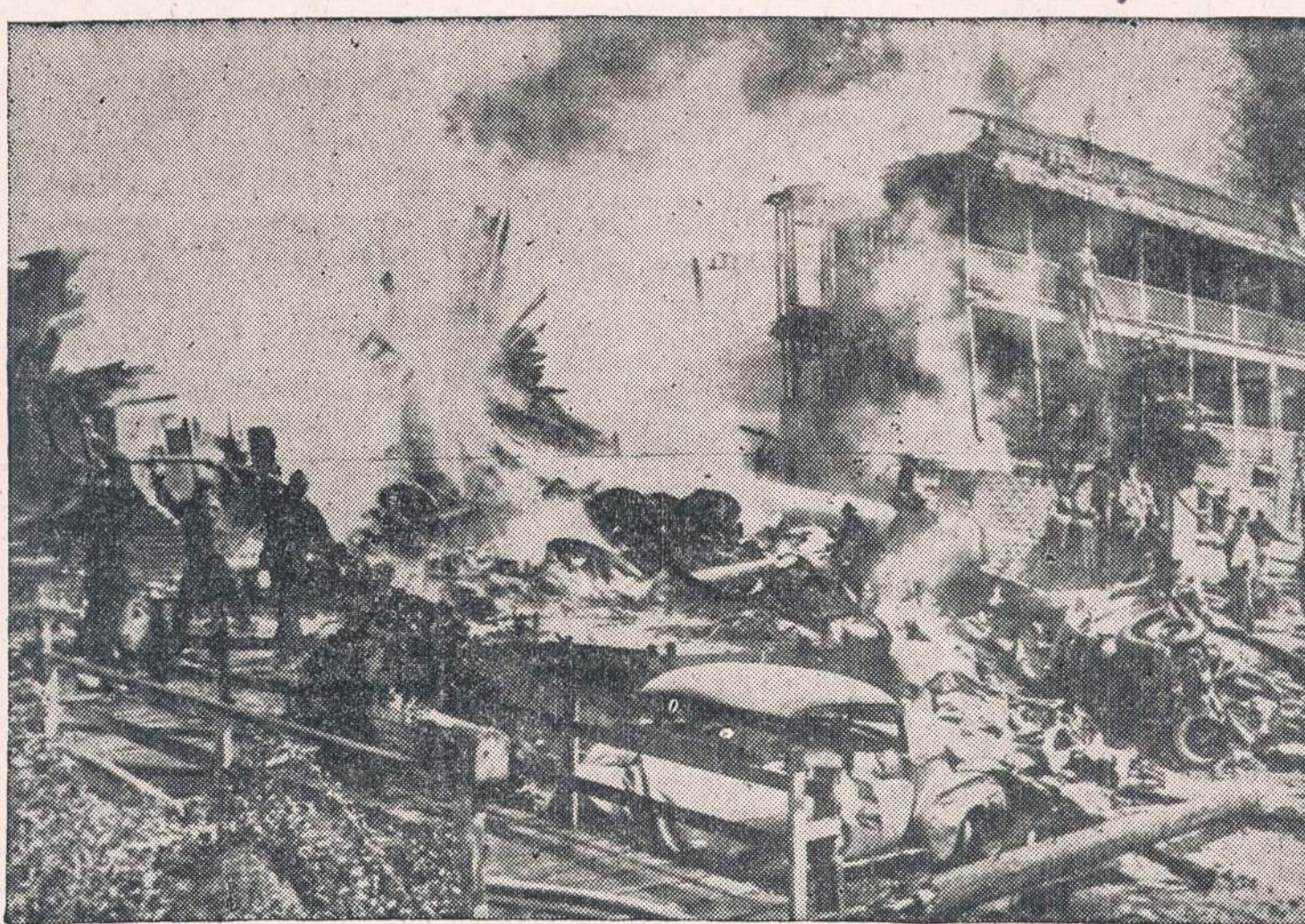
**UNCLE OTTO LIETUVIŲ SKAUTŲ BIČIULIS**  
Pernai tautiniame Amerikos skautų sąskrydyje—Valley Forge, Pa. mūsų skautai susirado mielą bičiulį — seniausią šio krašto skautą, kuris populiariai visų vadinamas Uncle Otto. Pernai jis savo 74-ji gimtadienį atšventė lietuvių skautų stovykloje. Ir siemtel pasitaikė laiminga proga jį vėl pasveikinti 75-jo gimtadienio proga. Tą dieną Detroito jį aplankė skautininkai M. Jurksas, V. Kamentavičius, V. Pileika ir L. Gerulaitis ir įteikė gėlių su gražiu sveikinimu. Senasis skautas buvęs maloniai nustebintas ir širdingai priėmė mūsų skautininkus. Jis šiuo metu yra pakelyje 7-tą Pasaulinę Skautų Jamboree Austrijoje. Prieš išvykdamas jis pažadėjo Jamboreeje visokių laimėjimų remti lietuvių skautus, o grįžus Detroitui.

**SKAUTŲ STOVYKLA ANGLIJOJE**  
Liepos pabaigoje lietuvių skautai ir skautės, kaip ir pernai žadą stovyklauti. Pernai jų stovykla sulaukė didelio dėmesio ir pritarimo iš anglų skautų vadovų.

**SKAUTIŠKAS LAUŽAS GEGUŽINĖJE**  
Liepos 15 d. Bostono lietuvių skautai ir skautės V. ir S. Minkų Lietuvių Radijo Korp. gegužinėje pravedė labai nuotaikingą laužą. Svečiams labai patikę komiški grožio karalienės rinkiniai ir dviem variantais pasakotas lenčių gėlis. Laužą gražiai pasireiškė ir Brocktono skautai. Galia, kad nebuvo daug dainų ir ne visi gegužinės dalyviai prisidėjo šis dainuoti.

# POKARINĖ EUROPA APLANKIUS (KELIONĖS IŠPŪDŽIAI)

Rašo DAN KURAITIS  
(Tėsinys)  
Jei kas norėtų naują viešbutį centre pastatyti, tai vietos nėra. Tuo tarpu senuosius griauti kažkaip nepatogu, nes jie dar labai tvirti, tik iš mados išėję. Tiesa, Paryžius yra madų centras. Tačiau viešbutis tai ne moters suknėlė, kurią lengvai galima kita pakeisti.  
Kitas dalykas: didesniai darbai atlikti reikalingas pasiryžimas ir iš dalies pasiaukojimas. Neatrodė, kad prancūzai tomis savybėmis labai pasižymėtų. Jie daugiau yra linkę svajoti. Geria jie sau vryn visuose kampuose ir ne labai pauso kiek prisipausti. Pas prancūzus, kaip seniau buvo pas rusus: trys prancūzai — dvi politinės partijos. Kiekvienos partijos vadas svajoja, jog kada nors atsis laikas, kad jo partija laimės (Bus daugiau)



Boeing B-50 bombonešis atsimušė į Seattle (Washington) apartamentinį namą ir, nukritęs žemėn, sudegė. Žuvo keli žmonės.

6—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIENIS, RUGP. 20, 1951

# CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

**HELP WANTED—MALE**  
Darbininkų Reikia

**FOUNDRY WORKERS**  
Old South Side Firm Offers Wonderful Opportunities  
MARRIED MEN 28 TO 45  
Trainees—for smelting, rolling room and wire drawing.  
Men with practical experience in foundry smelting or other heavy industry as  
WORKING FOREMAN  
Free Hospitalization and Pension, Profit-sharing Plan.  
Goldsmith Brothers Smelting  
and Refining Company  
1300 WEST 59th STREET

**REIKALINGAS**  
**BUČERYS**  
Kreipkitės  
**NEW LIFE**  
**DELICATESSEN**  
3331 So. Halsted St.

**Building cleaners**  
Steady, reliable men  
needed for cleaning  
and utility work  
Good starting rates. Time  
and one half for overtime.  
Ten percent bonus for  
night work.  
**APPLY**  
Employment Office  
Open Weekdays  
including Saturday  
8:15 am to 5:00 pm  
**WESTERN**  
**ELECTRIC**  
Cermak & Cicero Ave.

**AMBITIOUS**  
**MECHANICALLY**  
**INCLINED**  
**YOUNG MAN**  
To Learn  
a well paying trade

85 W. Harrison

**FACTORY**  
**MAINTENANCE**  
**MEN**

Some experience with machine  
repair, plumbing and wiring.  
ALL INSIDE WORK

**TOOL AND DIE MAKERS**  
Year around work in well  
equipped shop.  
For man with experience on  
small and medium sized  
precision die and tools.

**MODEL MAKER**  
Opportunity for well qualified  
experienced machinist, expe-  
rienced on small works.

**SHURE**  
**BROTHERS, INC.**  
225 W. HURON.

**ESTABLISHED**  
**INSURANCE DEBIT**  
**FOR ACTIVE MAN**  
\$60.00 WEEK  
GUARANTEE

While training. Splendid  
chance for good earnings  
and advancement.

**COMMONWEALTH LIFE**  
**& ACCIDENT INS. CO.**  
2324 So. Michigan.

**AUTO BODY MAN**  
experienced  
Steady or part time  
Large Dodge dealership.  
Good pay. Piece work.  
MR. REGHEIMER  
CA 5-7300

**ORDER PICKER**  
Experienced in Plumbing and  
Heating Supplies such as Soil  
and Malleable Fittings, Brass  
Goods, Enamelware, etc. Apply  
J. A. MURPHY, INC.  
550 West Roosevelt.

**Daug vestuvių**  
Iš Toronto, Kanados, praneša,  
kad ten vis daugiau ir daugiau  
lietuvių kuria šeimyninį gyvenimą.  
Paskutiniu metu (liepos mėn.)  
tik vieną sekmadienį Toron-  
te buvo 18 vestuvių.  
Tenka pasidžiaugti, kad visos  
poros yra grynai lietuviškos. Miš-  
rių nėra.

**HELP WANTED—MALE**  
Darbininkų Reikia

**FOUNDRY WORKERS**  
Old South Side Firm Offers Wonderful Opportunities  
MARRIED MEN 28 TO 45  
Trainees—for smelting, rolling room and wire drawing.  
Men with practical experience in foundry smelting or other heavy industry as  
WORKING FOREMAN  
Free Hospitalization and Pension, Profit-sharing Plan.  
Goldsmith Brothers Smelting  
and Refining Company  
1300 WEST 59th STREET

**REIKALINGAS**  
**BUČERYS**  
Kreipkitės  
**NEW LIFE**  
**DELICATESSEN**  
3331 So. Halsted St.

**Building cleaners**  
Steady, reliable men  
needed for cleaning  
and utility work  
Good starting rates. Time  
and one half for overtime.  
Ten percent bonus for  
night work.  
**APPLY**  
Employment Office  
Open Weekdays  
including Saturday  
8:15 am to 5:00 pm  
**WESTERN**  
**ELECTRIC**  
Cermak & Cicero Ave.

**AMBITIOUS**  
**MECHANICALLY**  
**INCLINED**  
**YOUNG MAN**  
To Learn  
a well paying trade

85 W. Harrison

**FACTORY**  
**MAINTENANCE**  
**MEN**

Some experience with machine  
repair, plumbing and wiring.  
ALL INSIDE WORK

**TOOL AND DIE MAKERS**  
Year around work in well  
equipped shop.  
For man with experience on  
small and medium sized  
precision die and tools.

**MODEL MAKER**  
Opportunity for well qualified  
experienced machinist, expe-  
rienced on small works.

**SHURE**  
**BROTHERS, INC.**  
225 W. HURON.

**ESTABLISHED**  
**INSURANCE DEBIT**  
**FOR ACTIVE MAN**  
\$60.00 WEEK  
GUARANTEE

While training. Splendid  
chance for good earnings  
and advancement.

**COMMONWEALTH LIFE**  
**& ACCIDENT INS. CO.**  
2324 So. Michigan.

**AUTO BODY MAN**  
experienced  
Steady or part time  
Large Dodge dealership.  
Good pay. Piece work.  
MR. REGHEIMER  
CA 5-7300

**ORDER PICKER**  
Experienced in Plumbing and  
Heating Supplies such as Soil  
and Malleable Fittings, Brass  
Goods, Enamelware, etc. Apply  
J. A. MURPHY, INC.  
550 West Roosevelt.

**Daug vestuvių**  
Iš Toronto, Kanados, praneša,  
kad ten vis daugiau ir daugiau  
lietuvių kuria šeimyninį gyvenimą.  
Paskutiniu metu (liepos mėn.)  
tik vieną sekmadienį Toron-  
te buvo 18 vestuvių.  
Tenka pasidžiaugti, kad visos  
poros yra grynai lietuviškos. Miš-  
rių nėra.

**HELP WANTED—FEMALE**  
Reikia Darbininkų

**STENOGRAPHER**  
WANTED!  
Walking distance from your  
home to office. 35 hour week,  
32 hours even on week.  
2 week vacation annually.  
Good working conditions.  
GOOD SALARY.  
Come in to see us at:  
ATLANTIC COMMISSION CO.  
1624 West 15th St.  
CA 6-5900

**CLERK - TYPIST**  
For order department  
Variety of clerical duties  
Loop location  
5 day week  
**PAPER CONTAINER MFG.**  
**COMPANY**  
28 East Jackson  
Harrison 7-0830

**STENOGRAPHER**  
Speak and write English.  
Will train beginner.  
**STANDARD FEDERAL**  
**SAVINGS and LOAN**  
4192 Archer Ave.  
**OFFICE CLERKS**  
**FILE CLERKS**  
Outstanding opportunity  
To work in new modern  
airconditioned offices.  
Paid vacation—Paid holidays.  
5 DAY WEEK.

**PURITAN**  
**COMPANY OF**  
**AMERICA**  
"A Friendly Place to Work"  
1200 W. 37th St.  
CL 4-7300

**CLERK-TYPIST**  
FOR ORDER TYPING AND  
GENERAL OFFICE WORK.  
Permanent 5 day, 37½ hour  
week.

**DETEX WATCH**  
**CLOCK CORP.**  
4147 Ravenswood  
GRaceland 2-3847.

**BONNAZ** embroidery machine  
operators — Best working con-  
ditions. Hochsinger, 672 Rush  
St. Superior 7-0841.

**HIGH SCHOOL GIRL**  
for general office.  
Light shorthand.  
2 wks. start Aug. 20.  
Phone WAbash 2-1858

**BILLERS—GENERAL**  
**OFFICE**  
FULL TIME DAY WORK  
Underwood Fanfold Biller  
See or call  
Mr. Christianson  
LA 3-6480

Consolidated Freightways  
2000 W. 32nd Street.

**SECRETARIES**  
Illinois Institute of Technology  
has openings for stenographers  
Nice opportunity for  
High School graduates.

**MRS. BROPHY**  
CA 5-9600

**AUTOMOBILES - TRUCKS**  
Autai ir Sunkvežiniai

**MID WEST**  
**THE CAR**  
**CORNER**

drauda. Mid West pareigūnai taip parenka automobilius, kad pirkėjas bent dviejus metus neturi jokių galvos skausmų.  
1951 PLYMOUTH \$1495.00  
1951 CHRYSLERS \$1895.00  
1951 BUICK RIVIERA \$1895.00  
1951 PACKARD 4 DURŲ \$1375.00  
Taip pat 125 parinkti karų bargejai 1946 ir 1949 m. modelių  
Skubėkite į MID WEST, kol dar tebėra šios vertybės.  
2201 So. Michigan Avenue  
Kasdien atdara iki 9:00. Šeštadieniais ir sekmadieniais iki 6:00.

**HELP WANTED—FEMALE**  
Reikia Darbininkų

**REIKALINGA MARGINA**  
AR MOTERIS PARDAVEJA  
maisto krautuvėje  
Turi kalbėti lietuviškai  
ir anglškai.  
NEW LIFE DELICATESSEN  
3331 So. Halsted St.

**BENDRAS** namų ruošos dar-  
bas. 2 maži vaikai. Buti čia.  
Reikia mokėti anglų kalbos.  
Naujas modernus namas.  
BRyargate 4-1387.

**BUSINESS CHANCES**  
Biznio Progos

GROSERNĖ ir delikatesų krau-  
tuvė, gerai pripildyta prekėmis.  
Gera prog. Pasitraukia iš biz-  
nio. Lietuviams apgyventa apy-  
linkė. 2408 W. 71st Street.

Parduodama grosernė ir deli-  
katesų krautuvė, kartu su ketu-  
rių kambarių butu. Vonia ir  
karštas vanduo. Biznis išdirbtas  
ir geras, bet liga verčia par-  
duoti. 4631 So. Paulina St.

**MISCELLANEOUS**  
Išvairūs Dalykai  
**TELEVIZIJOS IR RADIO**  
Taisyimas - Pardavimas  
Tel.: DANube 6-6887  
**DAINA TELEVISION CO.**  
3120 So. Halsted St.

**TUCK POINTING**  
Langų "Couling" — kaminus  
taiso ir plytų darbus darome.  
Dovanai apskaičiavimas.  
Pašaukite GUS G. JENES  
3504 So. Halsted St.  
YArds 7-2641

**JONAS CONRAD TUCK**  
POINTING BIZNYS  
Atnaujiname nusidėvėjusį namą,  
pripildome lietaus išplautus ply-  
tų tarpus. Taip pat pataisome  
kaminus ir apie langus. Per daug  
metų gerai patyrę darbe lietu-  
vis. Reikaliu priėjus kreipkitės:  
J. CONRAD, 5242 So. Artesian  
Ave. GRovehill 6-4177.

**JOHN G. MEZLAISKIS**  
Generalinis Kontraktorius  
ir Namų Statytojas  
Statom namus ant savo lotų arba  
ant jūsų lotų. Perkam lotus. Rei-  
kale kreipkitės, gausite teisingą  
patarnavimą už prieinamą kainą.  
6649 So. MOZART STREET  
Tel. GRovehill 6-6588

Mes taisome visokias  
**SIUVAMAS MAŠINAS**  
Visas darbus garantuojame. Mes  
taip pat išnuomojame mašinas.  
Duokite mums perdurti koją  
minamas mašinas ir elektrines.  
Nemokamas apskaičiavimas. Tu-  
rimo pulkų pasirinkimą vartoti  
SINGER mašinų.

**SINGER SEWING**  
**MACHINE COMPANY**  
4222½ Archer Avenue  
Tel.: FRontier 4-6847

**METRICK'S**  
**PAINT STORE**  
LONDON AND SON, INC.  
naujoje vietoje:  
3414 W. ROOSEVELT RD.  
KEDzie 3-6800

**NEMOKAMAI PRISTATOME**  
VISAME MIESTE  
Dutch Boy House Paint.  
Metrick's Standard House Paint  
White and Gray—\$3.89 galonas.

**AUTOMOBILES - TRUCKS**  
Autai ir Sunkvežiniai  
**A & C**  
**MOTOR SALES**  
816-20 W. 35th Street  
Visuomet geras pasirinkimas

**VARTOTŲ KARŲ**  
1936 iki 1951 metų  
\$25.00 ir aukščiau  
**MES PERKAME GERUS**  
**VARTOTUS KARUS**  
Bridgeporto draugiškiausi  
dilyeriai.

**MID WEST** automobilai  
yra geriausi jūsų piniginei.  
Mid West, per 34 metus tei-  
singai prekiauvusi Michigan  
Ave., parduoda pigiau, nes  
ji pati finansuoja. Pirkda-  
miu patikėjimo vertoje Mid  
West, išvengdami finansų  
įstaiigų sukeltų rūpesčių. Mid  
West automobilai užtikrinti  
90 dienų patarnavimų ap-  
drauda.

**DR. S. BIEZIS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
2201 West 22nd Street  
Valandos nuo 1—3 ir 7—8  
Seredomis ir nedėliomis, uždaryta  
Subatomis nuo 1—3.  
Rez. 3241 W. 66th Place  
Phone REdpublic 7-7868

**Dr. Z. Danilevičius**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
Atidare ofisa  
10748 So. Michigan Ave.  
Tel. WAterfall 8-3060  
Prima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v.,  
išskiriant šeštadienį ir sekmad.  
Šeštad. pagal susitarimą.  
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.  
Tel. COmmodore 4-1187

**Ofiso Tel. Virginia 7-0036**  
Rezidencijos DUBerly 8-8244  
**DR. T. DUNDULIS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
4157 Archer Avenue  
Ofiso valandos:  
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak.  
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų  
Trečiadieniai pagal susitarimą

**DR. I. E. MAKAR**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
11750 So. Parnell Avenue  
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8  
Tel. PULIman 5-8277

**DR. STRIKOL**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
4645 So. Ashland Avenue  
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;  
ser., sub. ir ned. tik sutarus.  
Ofiso Telefonas YArds 7-4787  
Namų Tel. PProspect 6-1930  
Jei neatsiliepys viršutiniai telefo-  
nai, šaukite Midway 3-0001

**DR. C. Z. VEZELIS**  
DANTISTAS  
4645 SO. ASHLAND AVE.  
arti 47th Street  
Telefonas YArds 7-2246  
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro  
Seredoj pagal susitarimą

**DR. BRUNO J.**  
**ZUBRICK'AS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
2951 West 63rd Street  
(netoli Sacramento Ave.)  
Valandos: 2—4 po pietų ir  
7—9 vak., trečiad. ir sekmad.  
pagal susitarimą  
Telefonas HEMlock 4-7899  
Namų Tel. HILLtop 5-2557

**KITI LIETUVIŲ DAKTARAI**

**DR. PETER BRAZIS**  
PHYSICIAN AND SURGEON  
6757 So. Western Avenue  
CHICAGO, ILL.  
Telefonai:  
Ofisas HEMlock 4-5849  
Rezidencija HEMlock 4-2324  
OFISO VALANDOS:  
Pirmad. antrad., ketvirtad. ir  
penktad. 1:30—4:30 vakaro  
Trečia. ir šeštad. tik susitarus

Ofiso tel.: YArds 7-1166  
Rezid. tel. DANube 6-1126

**DR. J. GUDAUSKAS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
756 W. 35th Street  
Kampas Halsted ir 35th gatvės  
Valandos: 1—4 p. p. ir 6:30—8:30  
val. kasdien. Šeštad. nuo 1 iki 4  
val. po pietų  
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE.

**DR. A. JENKINS**  
PHYSICIAN AND SURGEON  
(Lietuvius Gydytojas)  
2500 WEST 63rd STREET  
Ofiso val. kasdien nuo 2—4 p. p.  
ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4  
Trečiad. ir sekm. uždaryta  
Ofiso Tel.: PProspect 6-3838  
Rezid. Tel.: REdpublic 7-9199

Ofiso, namų Tel. RELiance 5-1811

**Dr. Walter J. Kirstuk**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
(Lietuvius Gydytojas)  
3925 WEST 59th STREET  
(Prie Pulaski Road)  
VALANDOS: 2—4 po pietų, 6:30  
—8:30 vakarais. Trečiadienį  
pagal susitarimą

Emerg. Tel. KEDzie 3-2868

**Dr. Emily V. Krukas**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
4146 Archer Avenue  
CHICAGO, ILL.  
Tel. LAfayette 3-3210  
Val.: pirm., antr., ketv. 12:30  
6—9 vak., penkt. ir šešt. 12:30  
6234 ARCHER ROAD  
ARGO, ILL.  
Tel. SUMMIT 1580  
Val.: pirm., antr., ketv. 3—5  
v. vak., treč., penkt. ir šeštadi-  
nį 3—8 val. vakaro

**DR. EDWARD B.**  
**MURAUSKAS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
OFISAS:  
5452 SO. KEDZIE AVE.  
VAL.: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien;  
treč., šeštad. nuo 2 iki 4  
Ofiso tel.: GRovehill 6-1321  
Rezid. tel.: VInneces 6-3904

**DR. CONSTANCE**  
**O'BRIEN**  
PHYSICIAN AND SURGEON  
2408 WEST 63rd STREET  
Tel. HEMlock 4-5524  
Hours by appointment only

**Dr. V. P. Tumasoni**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123  
6255 SO. WESTERN AVE.  
Rezid. telefonai: PProspect 6-8484  
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šešt. tik 2-4  
Neturi valandų trečiad. ir sekm.

**REMKITE TUOS**  
**BIZNIERIUS, KURIE**  
<